

Facultade de Dereito

Presentación

Benvidos/as á Facultade de Dereito da Universidade de Vigo, un centro de educación superior onde preto de cincuenta profesionais e cincocentos estudantes se dedican día a día á **docencia**, á **investigación** e ao **estudo** no ámbito xurídico.

Alguns dos nosos signos de identidade son persoal docente e investigador, persoal de administración e servizos e alumnado **altamente cualificado**; traballo en **grupos reducidos**; atención **personalizada**; apoio de **novas tecnoloxías**; variada **oferta académica**; formación xurídica teórica e práctica, exhaustiva e de calidade en todas as ramas do dereito; excelentes **perspectivas profesionais** para os nosos titulados/as; compromiso coa igualdade de xénero como un dos seus valores centrais; investigación e transferencia de resultados baixo criterios óptimos de excelencia; localización nun cómodo campus urbano perfectamente integrado na cidade de Ourense; e vocación de servizo á sociedade que xustifica a nosa existencia.

As titulacións xurídicas do Grao en Dereito [coas mencións en Dereito xudicial e Dereito da UE e desenvolvemento sostible], o programa conxunto ADE-Dereito e o Mestrado universitario en avogacía, impartido en colaboración co Ilustre Colexio de Avogados de Ourense, constitúen os piares centrais da nosa oferta formativa. Proporcionanlles aos titulados/as as competencias e as habilidades necesarias para acceder ao emprego público nas distintas administracións, ao emprego privado en postos con formación xurídica altamente cualificados e ao exercicio de profesións xurídicas; ademais de comportarse de xeito ético e con responsabilidade social como profesionais do dereito.

Información xeral

DATOS DO CENTRO

Facultade de Dereito, Edificio Xurídico Empresarial
Campus Universitario As Lagoas s/n
32004 - Ourense
Ourense
España

sdefdo@uvigo.es

Tlf.: +34 988 368 700 - +34 988 368 900

Fax: +34 988 368 923

Web <http://dereito.uvigo.es>

Grao en Dereito

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais

O03G081V01101	Informática: Novas tecnoloxías aplicadas ao dereito	1c	6
O03G081V01102	Dereito: Teoría do dereito	1c	9
O03G081V01103	Dereito: Dereito constitucional I	1c	9
O03G081V01104	Dereito: Dereito romano	1c	6
O03G081V01201	Economía: Principios de economía	2c	6
O03G081V01202	Empresa: Fundamentos de contabilidade e finanzas	2c	6
O03G081V01203	Dereito: Introducción ao dereito civil e dereito da persoa	2c	6
O03G081V01204	Dereito: Dereito constitucional II	2c	6
O03G081V01205	Historia: Historia do dereito	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Informática: Novas tecnoloxías aplicadas ao dereito**

Materia	Informática: Novas tecnoloxías aplicadas ao dereito			
Código	O03G081V01101			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Informática			
Coordinador/a	Borrajo Diz, María Lourdes			
Profesorado	Borrajo Diz, María Lourdes Celard Pérez, Pedro			
Correo-e	lborrajo@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Proporcionar ás/ós xuristas ferramentas e coñecementos apropiados para saber resolver, na práctica profesional, os problemas relacionados co uso das novas tecnoloxías. As competencias básicas adquiridas seranlles de gran utilidade ás/ós alumnas/os, tanto para os seus estudos universitarios, como para o seu futuro exercicio profesional.			

Competencias

Código			
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.		
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.		
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.		
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.		
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.		
CE22	CE28 - Dominar as novas tecnoloxías aplicadas ao dereito		
CE23	CE29 - Ser capaz de manexar fontes xurídicas informatizadas		
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.		
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.		
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.		

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Coñecer e comprender os principios e conceptos básicos de Informática e a súa relación co Dereito	CB1 CB3 CB4 CB5	CE22	CT4
Desenvolver habilidades e destrezas para a procura e tratamento da información xurídica	CB2 CB4 CB5	CE22 CE23	
Manexar ferramentas informáticas apropiadas para o desenvolvemento profesional no ámbito xurídico	CB2 CB4 CB5	CE22	CT1 CT3
Desenvolver a capacidade para traballar, colaborar e cooperar en contornas dixitais	CB2 CB4 CB5	CE22	CT1 CT3 CT4

Contidos

Tema	

CONTIDOS TEÓRICOS

Relación entre informática e Dereito.	1.1 Introducción 1.2. Informática xurídica. 1.3. Dereito informático. 1.4. Informática forense.
Compoñentes dun sistema informático.	2.1. Definición e elementos dun sistema informático. 2.2 Estrutura dos computadores.
Aplicacións informáticas. Uso de software.	3.1. Introducción. 3.2. Aplicacións de usuario. 3.3. Programas específicos para avogados. 3.3.1. Bases de datos xurídicas. 3.3.2. Xestión de despachos de avogados.
Novas tecnoloxías de Información e comunicación.	4.1. Redes de Computadores. 4.2. Internet.
A Seguridade nos Computadores (Fundamentos Básicos).	5.1. Conceptos básicos de seguridade informática. 5.2. Configuración segura dun computador. 5.3. Seguridade na rede.

CONTIDOS PRÁCTICOS

Ferramentas para a procura de información xurídica	Bases de datos xurídicas Outras fontes de información xurídica
Aplicacións informáticas específicas para o exercicio profesional no ámbito do Dereito	Procesador de textos Folla de Cálculo
Servizos proporcionados polas redes de computadores	Ferramentas de ofimática en liña Ferramentas colaborativas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	20	20	40
Presentación	2	2	4
Resolución de problemas	13	24.5	37.5
Lección maxistral	11	25	36
Exame de preguntas obxectivas	4.5	18	22.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Seminarios específicos para a configuración e o uso de servizos proporcionados polas redes
Presentación	Presentación de actividades realizadas en grupos que requiren a participación activa e a colaboración entre os estudantes
Resolución de problemas	Realización de exercicios prácticos na aula de informática
Lección maxistral	Exposición de contidos conceptuais. Cada unidade temática e ferramenta informática empregada na parte práctica será presentada polo profesorado con base na bibliografía asignada ou outra pertinente

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	As titorías realizaranse, preferentemente, por medios telemáticos: correo electrónico ou a través do despacho persoal do profesorado no campus remoto da universidade, dentro do horario de titorías do profesorado (publicado na páxina web do centro). Será necesario contactar previamente co profesorado por correo electrónico para fixar a hora da titoría.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse cuestionarios online. Resultados de aprendizaxe: - Coñecer e comprender os principios e conceptos básicos de Informática e a súa relación co Dereito - Desenvolver habilidades e destrezas para a procura e tratamento da información xurídica - Manexar ferramentas informáticas apropiadas para o desenvolvemento profesional no ámbito xurídico	50	CB5	CE22 CE23	CT1 CT4
Resolución de problemas e/ou exercicios	A avaliación das probas realizarase empregando rúbricas. Resultados de aprendizaxe: - Manexar ferramentas informáticas apropiadas para o desenvolvemento profesional no ámbito xurídico. - Desenvolver habilidades e destrezas para a procura e tratamento da información xurídica	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE22 CE23	CT1 CT3 CT4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Observacións xerais Lémbrese a todo o alumnado a prohibición do uso de dispositivos móbiles ou computadores portátiles en exercicios, prácticas e probas, en cumprimento do artigo 13.2.d) do Estatuto do Estudante Universitario, relativo aos deberes do estudiantado universitario, que establece o deber de "Absterse da utilización ou cooperación en procedementos fraudulentos nas probas de avaliación, nos traballos que se realicen ou en documentos oficiais da universidade."

O alumno poderá elixir o sistema de avaliación que lle será aplicado na materia. Para iso debe optar, nos primeiros 15 días do cuadrimestre, entre avaliación continua ou avaliación final (un único exame ao final do cuadrimestre). Para tal fin, habilitarase un contrato que deberá ser asinado por todo aquel alumno que desexe seguir un método de avaliación continua. Se algún alumno non asina este contrato enténdese que opta pola avaliación final (un único exame ao final do cuadrimestre).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2020-21.

Criterios xerais de avaliación A materia divídese en dous partes: contidos teóricos (20%) e contidos prácticos (80%).

Os contidos teóricos avaliaranse mediante probas de resposta curta (10%) e exame de preguntas obxectivas (10%).

A parte de contidos prácticos divídese en catro bloques: 1. Bases de datos xurídicas (15%) que se avaliará mediante exame de preguntas obxectivas. 2. Procesador de textos avanzado (15%) realizaranse probas prácticas que se avaliarán mediante rúbricas. 3. Folla de cálculo (15%) que se avaliará mediante exame de preguntas obxectivas. 4. Redes (35%) realizaranse probas prácticas que se avaliarán mediante rúbricas.

A nota final obterase aplicando a seguinte fórmula para o cálculo da media ponderada: Nota teoría x 20% + nota bases de datos xurídicas x 15% + nota procesador de textos avanzado x 15% + nota folla de cálculo x 15% + nota redes x 35%

Será necesario, para poder aplicar esta fórmula e calcular a nota final, obter unha cualificación mínima de 4 en cada un dos bloques nos que se divide a materia.

Para superar a materia o alumno debe obter, como nota final, unha cualificación igual ou superior a 5.

Si nalgún dos bloques o alumno obtén unha nota inferior a 4, aínda que a nota media sexa igual ou superior a 5, a materia estará suspensa e a cualificación final que figurará en acta será Suspenso (4).

Criterios de avaliación para asistentes 1ª edición de actas Todos os alumnos que asinen o contrato serán avaliados de maneira continua mediante a realización de probas e actividades, desenvolvidas ao longo do cuadrimestre, aplicando os criterios xerais de avaliación, descritos no apartado anterior.

Criterios de avaliación para non asistentes 1ª edición de actas Todos os alumnos que non asinen o contrato serán avaliados cun exame final único (100% da nota) que englobará todo o visto ao longo do cuadrimestre, aplicando os criterios xerais de avaliación descritos anteriormente.

Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes. Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

Criterios de avaliación para 2ª edición de actas e fin de carreira Na segunda oportunidade (Xullo) e na convocatoria de fin de carreira os estudantes serán avaliados cun exame final único (100% da nota) que englobará todo o visto ao longo do cuadrimestre, aplicando os criterios xerais de avaliación descritos anteriormente.

Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes. Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Davara Rodríguez Miguel Angel, **Manual de Derecho Informático**, 2008,

Norton Peter, **Introducción a la computación**, 2006,

Bibliografía Complementaria

Beekman George, **Introducción a la informática.**, 2005,

Artemi Rallo Lombarte (Coordinadores), Ricard Martínez Martínez, **Derecho y Redes Sociales**, 2010,

---

Recomendacións

Outros comentarios

1. Como soporte á docencia, utilizaranse plataformas de aprendizaxe virtual.
  2. É conveniente que o alumno active a conta de correo electrónico que lle proporciona a Universidade de Vigo.
-

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías realizaranse, preferentemente, por medios telemáticos: correo electrónico ou a través do despacho persoal do profesorado no campus remoto da universidade, dentro do horario de titorías do profesorado (publicado na páxina web do centro). Será necesario contactar previamente co profesorado por correo electrónico para fixar a hora da titoría.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non se modifican os contidos

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Facilitarase ao alumnado, a través de documentos on-line ou enlaces web, a través da plataforma Faitic

* Outras modificacións

Non procede

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Tanto no caso da docencia mixta como da docencia non presencial, a avaliación realizarase a través de medios telemáticos, aplicando os mesmos criterios de avaliación descritos na guía docente para a docencia presencial.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito: Teoría do dereito**

Materia	Dereito: Teoría do dereito			
Código	003G081V01102			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Álvarez González, Susana			
Profesorado	Álvarez González, Susana Bonorino Ramírez, Pablo Raúl Feijoo Miranda, Jose			
Correo-e	sualvago@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia de formación básica do Grao en Dereito (9 ECTS). Esta materia supón un achegamento do alumnado ao fenómeno xurídico dende un marco de reflexión mais abstracto e filosófico que as asignaturas propias da dogmática xurídica			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
CE7	CE7 - Reconstruír e avaliar argumentacións xurídicas complexas
CE8	CE8 - Coñecer dende a Teoría do Dereito as principais institucións xurídicas, as funcións do Dereito, as características dun ordenamento xurídico: unidade, coherencia, integridade; os principios e valores constitucionais coa finalidade de poder aplicar estes coñecementos na resolución pacífica dos problemas dunha sociedade actual, utilizando a interpretación e argumentación xurídicas como consecuencia dun pensamento crítico, lóxico e creativo
CE33	CE41 - Saber interpretar e aplicar as normas que regulan os dereitos fundamentais así como as súas garantías
CE34	CE42 - Saber interpretar e aplicar a nova normatividade xerada polas devanditas transformacións
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
CT2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
O obxectivo básico desta materia é formar aos estudantes no coñecemento e aplicación do Dereito como sistema de resolución pacífica dos conflitos sociais dende un marco de referencia mais abstracto que os das materias propias da dogmática xurídica, cun acercamento dos xuristas ao concpeto e as funcións do Dereito, ao estudo do Ordenamento xurídico e da teoría da norma xurídica, das principais institucións, dos principios e valores recoñecidos na Constitución e das relacións do Dereito con outros ordenamentos normativos.	CB1	CG1	CE7	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE33	CT3
	CB4	CG4	CE34	CT4
	CB5			CT5

Contidos

Tema

I. O Dereito como forma de organización social e como sistema normativo.

TEMA 1. O concepto de Dereito. Positivismo e lusnaturalismo. O Dereito como sistema normativo. Validez, eficacia e xustiza do Dereito.
TEMA 2. O Dereito como forma de organización social. O control social e o Dereito. Dereito e cambio social. As funcións do Dereito.
TEMA 3. O Dereito e outras ordes normativas. O Dereito e os usos sociais. O Dereito e a moral. Distincións e conexións. Ética pública e ética privada. O Dereito como realización da moralidade: moral legalizada.
TEMA 4. Dereito e forza. Dereito e poder político. Aproximación histórica. Aproximación sistemática. O punto de vista externo. O punto de vista interno: o Dereito como organización do poder. O Estado de Dereito e os seus tipos.

II. A ciencia do Dereito.

TEMA 5. O coñecemento científico sobre o Dereito: a polémica sobre a súa posibilidade. A dogmática xurídica. Ciencia do Dereito, Filosofía do Dereito e Socioloxía do Dereito. Dereito e cultura popular.

III. Teoría do Dereito: a norma xurídica e o sistema xurídico.

TEMA 6. A norma como proposición prescritiva. Principais dimensións da norma xurídica. Clasificación das normas xurídicas. Principios e regras.
TEMA 7. O ordenamento xurídico como sistema. A unidade do ordenamento xurídico. A coherencia do ordenamento xurídico e o problema das antinomías. A plenitude do ordenamento xurídico e as lagoas.
TEMA 8. A produción normativa. O Dereito legal e o Dereito xudicial. Outras normas de produción normativa: especial referencia ás fontes do Dereito da Unión Europea.

IV. Interpretación e aplicación do Dereito.

TEMA 9. Interpretación e aplicación do Dereito. Dereito e linguaxe. Criterios de interpretación. A argumentación xurídica.

V. Conceptos xurídicos fundamentais.

TEMA 10. A relación xurídica. Dereito subxectivo e deber xurídico. Responsabilidade. Ilícito e delito. A sanción e os seus tipos.

VI. Os problemas do Dereito xusto e a eficacia do Dereito.

TEMA 11. Xustiza e Dereito. Teorías da Xustiza. Isunaturalismo e positivismo xurídico.
TEMA 12. Lexitimidade do poder e xustiza do Dereito. A xustiza formal: a seguridade xurídica. A xustiza material: liberdade, igualdade e solidariedade. Os dereitos fundamentais, os valores e os principios como desenvolvemento da idea de xustiza. Perspectiva de xénero e Dereito.
TEMA 13. A obediencia ao Dereito. Obriga moral e obriga xurídica. Obediencia e resistencia ao Dereito. A desobediencia civil e a obxección de conciencia

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	22	44	66
Debate	1	0,5	1,5
Lección maxistral	49	92	141
Práctica de laboratorio	3	10	13
Observación sistemática	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	2,5	0	2,5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Análise de contidos específicos, resolución de supostos prácticos
Debate	Intervencións, debates e actividades en grupo sobre os diferentes contidos da materia
Lección maxistral	Exposición de contidos estruturais e esenciais da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Resolución de casos prácticos dos contidos da materia. A titorización académica poderá realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa_

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Práctica de laboratorio	Probas de carácter periódico destinadas a valorar a correcta comprensión e aplicación dos contidos da materia, a análise e o razoamento críticos. Para superar a materia será preciso acadar nas probas una nota media de 5 puntos nesta parte da asignatura. A avaliación desta parte da materia está dirixida a adquisición do resultado de aprendizaxe que figura no apartado segundo da guía docente	30	CB1 CB2 CB3 CB4	CG1 CG2 CG3 CG4	CE7 CE8 CE33 CE34	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Observación sistemática	Avaliación periódica das intervencións e capacidade de exposición, debate, comprensión e razoamento crítico na aula. A avaliación desta parte da materia está dirixida a adquisición do resultado de aprendizaxe que figura no apartado segundo da guía docente	10	CB3 CB4	CG3 CG4	CE7 CE33	
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva dirixida a provocar a lembranza da aprendizaxe previa. Poderá consistir na realización dunha pregunta longa, de varias preguntas curtas e/ou nunha proba tipo test. Para superar a materia será necesario acadar nesta proba un mínimo de 5 puntos. Con esta metodoloxía avalíase o resultado de aprendizaxe que figura no apartado segundo da guía docente.	60	CB1 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4	CE7 CE8 CE33 CE34	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1ª EDICIÓN DE ACTAS: Parte teórica e parte práctica: para superar a materia de Teoría do Dereito será necesario aprobar tanto a parte teórica como a parte práctica. As probas están especificadas nos apartados anteriores, así como as competencias que deben adquirir os estudantes e os resultados de aprendizaxe.

Requisitos para manterse na avaliación continua:

a) Parte teórica: superar cada una das probas obxectivas de avaliación.

b) Parte práctica:

-Que a media das probas realizadas sexa de 5 puntos.

-Asistencia ao 80% das clases.

2. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª EDICIÓN DE ACTAS. Avaliación de competencias para os/as alumnos/as que non se sometan á avaliación continua: proba obxectiva teórica e proba práctica consistente nun exame final da materia que abarca contidos teórico-prácticos. As competencias que deben adquirir os estudantes e os resultados de aprendizaxe son as descritas no primeiro apartado. Para superar a materia de Teoría do Dereito será necesario aprobar tanto a parte teórica como a parte práctica

3. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA. A adquisición de competencias na segunda oportunidade avaliarase a través dunha proba obxectiva consistente nun exame final de cada unha das partes nas que se divide a materia. Nas devanditas probas avaliaranse as competencias non adquiridas previamente así coma os resultados de aprendizaxe vinculados ás mesmas.

As datas e días das probas da 1ª oportunidade, 2ª oportunidade e de fin de carreira serán os fixadas pola Xunta de Facultade de Dereito para o curso 20/2021 publicadas no taboleiro oficial de anuncios do Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Peces-Barba Martínez, Gregorio, **Curso de Teoría del Derecho**, Marcial Pons,

Pérez Luño, Antonio Enrique y otros,, **Teoría del Derecho**, Tecnos,

Bobbio, Norberto, **Teoría General del Derecho**, Debate,

Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **Introducción a teoría do dereito**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Vigo,

Casanovas, P. y Moreso, J. J.,, **El ámbito de lo jurídico**, Crítica,

Kelsen, Hans, **Teoría Pura del Derecho. Introducción a los problemas de la Ciencia jurídica**, Trotta,

Hart, H.L.A.,, **El Concepto de Derecho**, Abeledo Perrot,,

Ross, Alf., **Sobre el derecho y la justicia**, Eudeba,

Dworkin, Ronald,, **Los derechos en serio**, Ariel,

Prieto Sanchís, Luís y otros, **Lecciones de Teoría del Derecho**, Mac Graw Hill,,

De Lucas, Javier y otros, **Introducción a la teoría del Derecho**, Tirant lo Blanc,
Atienza, Manuel, **El sentido del Derecho**, Ariel,
Alchourrón, C. y Bulygin, E., **Análisis lógico y Derecho**, CEC,
Nino, Carlos Santiago,, **Introducción al análisis del derecho**, Depalma,
Garzón Valdés, Ernesto, **Derecho, ética y política**, CEC,
Kennedy, Duncan, **Izquierda y derecho. Ensayos de teoría jurídica crítica**, Buenos Aires: Siglo XXI.,
Marí, Enrique E. y otros, **Materiales para una teoría crítica del derecho**, Buenos Aires: Abeledo-Perrot.,
Entelman, Ricardo, Pierre Legendre y otros, **El discurso jurídico. Perspectiva psicoanalítica y otros abordajes epistemológicos**, Buenos Aires: Hachette.,
Correas, Oscar (ed.), **El otro Kelsen**, México:UNAM,
Calvo González, José, **El escudo de Perseo. La cultura literaria del Derecho**, Granada: Comares,
Dworkin, R., **Justicia para los erizos**, Bs. As.FCE,
Dworkin, R., **Una cuestión de principios**, Bs. As. Siglo XXI,
McKinnon, C., **Feminismo inmodificado**, Bs. As. Siglo XXI,
GRAEBER, DAVID, **La utopía de las normas**, Ariel,
Bonorino, P., **Argumentación, derecho y justicia**, Eolas,
Lumia, G, **Principios de teoría e ideología del derecho**, Debate,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Argumentación e interpretación xurídica/O03G081V01921

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204

Dereito da Unión Europea/O03G081V01304

Dereito internacional público/O03G081V01303

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Mantéñese para a modalidade virtual todas as metodoloxías previstas na guía docente.

No caso de que a docencia teña que ser impartida de xeito virtual polas circunstancias descritas con anterioridade, a modalidade de docencia será sincrónica, tanto na parte teórica coma na parte práctica, mediante a utilización do campus remoto da Universidade de Vigo ou campus integra que se combinará co uso da plataforma TEMA ou moddle para o contacto co alumnado e para subir material.

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Utilización do correo electrónico institucional e dos despachos virtuais do profesorado

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:

Non procede

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

Non procede.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

No caso de que a avaliación final non poida realizarse presencialmente mantense os criterios de avaliación xa previstos na guía docente.

De manterse a situación de excepcionalidade na segunda oportunidade, a adquisición de competencias avaliarase a través de dunha proba obxectiva, consistente nun exame final de cada unha das partes nas que se divide a materia -parte teórica e parte práctica- Para esta proba utilizaranse as ferramentas que indiquen os órganos competentes. Nas devanditas probas avaliaranse as competencias non adquiridas previamente así como os resultados de aprendizaxe vinculadas ás mesmas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito: Dereito constitucional I**

Materia	Dereito: Dereito constitucional I			
Código	O03G081V01103			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	González-Ares Fernández, José Agustín			
Profesorado	González-Ares Fernández, José Agustín			
Correo-e	ares@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O Dereito Constitucional I (un dos dous bloques nos que se estrutura a docencia de Dereito Constitucional) céntrase basicamente no estudo dos seguintes puntos: teoría da Constitución; constitucionalismo histórico español; principios ordenadores do sistema constitucional; fontes do Dereito; descentralización territorial do poder e estrutura, composición e funcionamento dos órganos constitucionais (Coroa, Cortes Xerais, poder executivo e poder xudicial).			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
CE30	CE38 - Coñecer a teoría constitucional e as normas constitucionais que fundamentan a organización do Estado Español, en especial a creación normativa e os diferentes órganos do Estado así como a súa composición, funcionamento e funcións
CE31	CE39 - Saber interpretar e aplicar as normas constitucionais
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do significado e elementos dunha Constitución, en particular da de 1978, os seus principios e valores estruturais básicos e a organización do sistema de poderes, as súas relacións entre estes e os cidadáns, así como os principios básicos do ordenamento xurídico e o sistema de fontes de Dereito na Constitución de 1978.	CB2	CG1	CE30	CT1
	CB3	CG2	CE31	CT4
	CB5	CG3		CT5
		CG4		

Contidos

Tema	
1. Orixes e evolución do constitucionalismo e modelos de Estado constitucional. Concepto de Constitución.	Orixes do constitucionalismo. O Estado constitucional. Transformacións do constitucionalismo. Concepto de Constitución.
2. Historia do constitucionalismo español. A Constitución española de 1978: características.	Orixe do constitucionalismo en España. As Constitucións españolas do século XIX. Características do constitucionalismo na historia española. A Transición política española. Características Constitución de 1978.

3. Principios estruturais básicos, principios do ordenamento xurídico e valores da Constitución de 1978.	Constitución e ordenamento xurídico. Principios estruturais básicos da Constitución de 1978. Valores básicos da Constitución de 1978. Principios da estrutura do ordenamento xurídico establecidos na Constitución de 1978.
4. O sistema constitucional de produción de Dereito. Principios articuladores.	A creación do Dereito na Constitución de 1978. Principios articuladores do ordenamento xurídico.
5. Fontes do Dereito. Análise das súas formas, efectos e relacións.	As fontes do Dereito na Constitución de 1978. Tipoloxía. Definición. Efectos.
6. Sistema democrático.	Democracia directa. Democracia representativa. Representación. Partidos políticos. Réxime electoral.
7. Os poderes do Estado. Organización e división dos poderes do Estado: principios da súa actuación, composición, funcións, procedemento.	Xefatura do Estado. Cortes Xerais. Goberno e Administración. Poder Xudicial.
8. Organización territorial do Estado.	Principios xerais da organización territorial do Estado. Estado Autonómico. Estatutos de Autonomía. Comunidades Autónomas. Especial referencia á Comunidade Autónoma de Galicia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	49.75	49.75	99.5
Estudo de casos	22.5	22.5	45
Autoavaliación	3	1.5	4.5
Traballo	0.3	0.7	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	73	75

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos referentes á materia obxecto de estudo.
Estudo de casos	Lectura e análise de documentos xurídicos ou un feito, problema ou casos prácticos reais coa finalidade de que o alumno complete coñecementos, reflexións sobre o particular e interprete e xere as hipóteses que considere oportunas. O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante. Poderanse incluír probas tipo test para comprobar estes obxectivos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en grupos pequenos, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación o proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho).
Probas	Descrición
Traballo	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa elaboración de traballos sobre temas das materia propostos polo profesorado.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Estudo de casos	Avaliarase a resolución de casos relacionados coa materia e as prácticas. Avaliaranse os diversos exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante. Utilizaranse no seu caso para medir o grao de coñecemento das materias, para o que se poderán utilizar probas de preguntas curtas e tipo test, o resultado dos debates e exposicións.	10	CB2 CB3	CE30 CE31	CT1 CT4 CT5
	Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do significado e elementos dunha Constitución, en particular da de 1978, os seus principios e valores estruturais básicos e a organización do sistema de poderes, as súas relacións entre estes e os cidadáns, así como os principios básicos do ordenamento xurídico e o sistema de fontes de Dereito na Constitución de 1978.				
Autoavaliación	Probas obxectivas encamiñadas a que os estudantes poidan asumir e ser conscientes dos seus puntos fortes e débiles no seu propio proceso de aprendizaxe.	10	CB5 CG1 CG2 CG3	CE30 CE31	CT1 CT4 CT5
	Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do significado e elementos dunha Constitución, en particular da de 1978, os seus principios e valores estruturais básicos e a organización do sistema de poderes, as súas relacións entre estes e os cidadáns, así como os principios básicos do ordenamento xurídico e o sistema de fontes de Dereito na Constitución de 1978.				
Traballo	Avaliarase a presentación por escrito e defensa oral de traballos realizados sobre temas da materia propostos polo profesorado.	10	CB2 CB3 CB5	CG3 CG4	CE30 CE31 CT4 CT5
	Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do significado e elementos dunha Constitución, en particular da de 1978, os seus principios e valores estruturais básicos e a organización do sistema de poderes, as súas relacións entre estes e os cidadáns, así como os principios básicos do ordenamento xurídico e o sistema de fontes de Dereito na Constitución de 1978.				
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación do resultado final de aprendizaxe mediante o desenvolvemento de pregunta/s sobre os contidos da materia.	70	CB5 CG3	CG1 CG2 CG3	CE30 CE31 CT4 CT5
	Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do significado e elementos dunha Constitución, en particular da de 1978, os seus principios e valores estruturais básicos e a organización do sistema de poderes, as súas relacións entre estes e os cidadáns, así como os principios básicos do ordenamento xurídico e o sistema de fontes de Dereito na Constitución de 1978.				

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segundo o artigo 13.2 d) do Real Decreto 1791/2010, do 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do estudante Universitario, os/as estudantes deberán "absterse da utilización ou cooperación en procedementos fraudulentos nas probas de avaliación nos traballos que se realicen ou en documentos oficiais da universidade".

En relación coa materia, sempre será condición imprescindible para contabilizar a avaliación continua obter un mínimo de 5 sobre 10 na proba de desenvolvemento de resposta/s longa/s. PRIMEIRA CONVOCATORIA: Ao comezo do curso o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. Para ese efecto o/a alumno/a deberá facelo constar na ficha da asignatura nun determinado prazo. A avaliación continua supón un 30% sobre o total da cualificación final e o exame suporá o 70% restante. Leste consistirá nunha proba de desenvolvemento de pregunta/s sobre o contido da materia. Aqueles/as alumnos/as que, por circunstancias excepcionais persoais ou profesionais, non poidan participar de maneira presencial nalgunha/s da/s sesión/é prácticas no desenvolvemento do curso poderán, a xuízo do profesor, presentar un traballo acorde á/s práctica/s correspondentes. Aqueles alumnos que non sigan durante o curso o sistema de avaliación continua ou que non o superaron terán dereito a un exame final que implicará por unha banda o desenvolvemento por escrito de pregunta/s longa/s do programa e suporá o 70% de cualificación final (deberán obter nesta parte polo menos un mínimo de 5 puntos sobre 10) así como a realización dun suposto práctico que suporá o 30% da cualificación restante, nos que se evaluarán as mesmas competencias que no sistema de avaliación para asistentes e aplicaranse, igualmente, os mesmos resultados de aprendizaxe que no sistema de avaliación para asistentes.

NA SEGUNDA CONVOCATORIA: a) Aos alumnos que superando a avaliación continua non alcanzasen un cinco no exame de preguntas de desenvolvemento na primeira convocatoria conservaráselles a nota desta e realizaráselles un exame similar ao da primeira convocatoria. b) Os alumnos que non sigan no desenvolvemento do curso a avaliación continua ou que non a superaron terán dereito a un exame final que

constará de dous partes: unha teórica de preguntas de desenvolvemento sobre o contido do programa que suporá o 70% da nota (deberán obter nesta parte polo menos un mínimo de 5 puntos sobre 10) e unha pregunta práctica que suporá o 30 % restante, nos que se evaluarán as mesmas competencias que no sistema de avaliación para asistentes e aplicaranse, igualmente, os mesmos resultados de aprendizaxe que no sistema de avaliación para asistentes.

NOTA: En caso de superar a avaliación continua pero non aprobar a materia, conservarase se se comunica ao profesor a nota de avaliación continua para o seguinte curso.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:A avaliación constará de pregunta/s de resposta longa e o desenvolvemento dun caso práctico. A/s pregunta/s de resposta longa valerán un 70% da nota final (deberán obter nesta parte polo menos un mínimo de 5 puntos sobre 10); o desenvolvemento dun caso práctico valerá o 30% da nota final. Se evaluarán as mesmas competencias que no sistema de avaliación para asistentes e aplicaranse, igualmente, os mesmos resultados de aprendizaxe que no sistema de avaliación para asistentes.

No exame de Fin de Carreira non se terá en conta a nota de avaliación continua que o alumnado, no seu caso, obtivese no curso académico anterior.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2020-2021.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AGUDO ZAMORA, M. y otros, **Manual de Derecho Constitucional**, 9ª ed.,

BALAGUER CALLEJÓN, F. (coord.), **Manual de Derecho Constitucional. Vol. I. Constitución y fuentes del Derecho, Derecho Constitucional, Estado autonómico**, 12ª ed.,

GONZÁLEZ-ARES, J. A., **Las Constituciones de la España contemporánea. Del Estatuto de Bayona a las Leyes Fundamentales del franquismo**,

GONZÁLEZ-ARES, J. A., **Leyes constitucionales españolas (1808-1978)**, 2ª ed.,

Bibliografía Complementaria

ÁLVAREZ CONDE, E., **Curso de Derecho Constitucional. Vol. II. Los órganos constitucionales. El Estado autonómico**, 6ª ed.,

BERGARECHE GROS, A., **El Concepto de Constitución interna en la Restauración española**,

BLANCO VALDÉS, R. L., **Introducción a la Constitución de 1978**, 11ª ed.,

CARRO FERNÁNDEZ-VALMAYOR, J. L. (dir.), **Comentarios al Estatuto de Autonomía de la Comunidad Autónoma de Galicia**,

GARCÍA GESTOSO, N., **Soberanía y Unión Europea (Algunas cuestiones críticas desde la Teoría de la Constitución)**,

GARRIDO FALLA, F. (dir.), **Comentarios a la Constitución**, 3ª ed. (amp.),

LÓPEZ GUERRA, L. y otros, **Derecho Constitucional. Vol. II. Los poderes del Estado. La organización territorial del Estado**, 11ª ed.,

MOLAS, I., **Derecho Constitucional**, 4ª ed.,

MORTATI, C., **La Constitución en sentido material**,

MOSCA, G., **Derecho Constitucional**,

MUÑOZ MACHADO, S., **Derecho público de las Comunidades Autónomas**, 2ª ed.,

PÉREZ CALVO, A., **El Estado constitucional español**, 2ª ed., 1ª imp.,

RODRÍGUEZ-ZAPATA, J., **Teoría y práctica del Derecho Constitucional español**, 4ª ed.,

SCHMITT, C., **La defensa de la Constitución**, 2ª ed.,

VILLANUEVA TURNES, A. (coord.), **40 años de Monarquía parlamentaria**,

Revistas, **Revista de Derecho Político, Revista de Estudios Políticos, Revista Española de Derecho Constitucional, Teoría y Realidad Constitucional**,

Bases de datos: **Aranzadi, Eur-Lex, Iber-Lex, Tirant on line, Calex**,

Páxinas web: **www.cepc.es, www.boe.es, www.congreso.es, www.senado.es, www.poderjudicial.es, www.tribunalconstitucional.es, www.defensordelpueblo.es, www.xunta.es, www.aelpa.org**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito: Dereito romano/O03G081V01104

Dereito: Teoría do dereito/O03G081V01102

Plan de Continxencias

Descrición

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garantirán, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS

Metodoloxías docentes que se manteñen:

1.- Lección maxistral

Exposición por parte do docente dos contidos referentes á materia obxecto de estudo.

2.- Estudo de casos

Lectura e análise de documentos xurídicos ou un feito, problema ou casos prácticos reais coa finalidade de que o alumno complete coñecementos, reflexións sobre o particular e interprete e xere as hipóteses que considere oportunas. O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante. Poderanse incluír probas tipo test para comprobar estes obxectivos.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Tanto as leccións maxistrais como os Estudos de casos adaptaranse a situación de non presencialidade utilizando as ferramentas de teledocencia proporcionadas pola Universidade de Vigo.

Para iso poderán utilizarse as aulas virtuais proporcionadas pola Universidade de Vigo e as ferramentas de intercambio existentes en FAITIC.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

A través do campus remoto no despacho virtual asignado ao profesor, nos horarios previstos, e proporcionado a clave de acceso aos/as alumnos/as. Excepcionalmente a través do correo electrónico ou outro método, videoconferencias, etc.

Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe:

Á parte dos temas, resumos e documentos complementarios dos mesmos que se subirán a FAITIC e os títulos facilitados na guía docente, comunicaranse outros recursos idóneos que proporcione a Universidade de Vigo como o acceso a distintas publicacións que a Universidade proporcione e ás que se poida acceder de feito sen custo cuxas instrucións para o seu acceso facilitaríanse no seu momento a través de FAITIC.

En principio recoméndanse os seguintes manuais ou manuais:

-

<https://editorial.tirant.com/é/libro/compendio-de-derechoconstitucional-espanol-3-edicion-2018-agustin-ruiz-robledo9788491696766>

[-https://editorial.tirant.com/é/libro/leccións-de-dereito-constitucionalde-espana-e-de-a-union-europea-volume-i-diego-lopez-garrido9788491697657](https://editorial.tirant.com/é/libro/leccións-de-dereito-constitucionalde-espana-e-de-a-union-europea-volume-i-diego-lopez-garrido9788491697657)

-López Guerra, L.; Espín, E.; e outros: Dereito Constitucional Vol. II: Os poderes do Estado. A organización territorial do Estado, 11ª ed., 2018

[-https://www.casadellibro.com/libro-dereito-constitucional-volume-i-11-edicion-2018/9788491907329/7363670](https://www.casadellibro.com/libro-dereito-constitucional-volume-i-11-edicion-2018/9788491907329/7363670)

[-https://www.dykinson.com/libros/comentario-a-a-constitucion-espanola-libro-homenaxe-a-luis-lopez-guerra/9788491905073](https://www.dykinson.com/libros/comentario-a-a-constitucion-espanola-libro-homenaxe-a-luis-lopez-guerra/9788491905073)

Reforzase a información sobre enlaces para a aprendizaxe e outros documentos.

ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN

Probas xa realizadas:

Sen modificacións.

Probas pendentes que se manteñen:

As probas serán as mesmas e manterase o mesmo porcentaxe sobre a nota final.

Cambio da modalidade: proba tipo test sobre o contido do programa.

Sempre será condición imprescindible para contabilizar a avaliación continua obter un mínimo de 5 sobre 10 na proba tipo test.

Avaliación continua: modalidade das probas sen modificacións salvo circunstancias excepcionais.

Si unha parte da avaliación continua fíxose presencial e outra parte virtual, a porcentaxe do 30 % ponderaríase en función da nota das presenciais e das non presenciais.

Probas que se modifican:

Primeira convocatoria:

O exame teórico consistirá nunha proba de preguntas sobre o contido da materia tipo test, realizada a través das plataformas que a Universidade de Vigo habilite ao efecto.

Segunda convocatoria:

De producirse na mesma situación que a primeira convocatoria aplicaríanse as mesmas modalidades de probas e porcentaxes e mínimo esixido na primeira convocatoria tanto para o exame teórico como para a avaliación continua cuxa nota se conservará.

No caso de cambio das circunstancias, que permitan a súa realización presencial, o exame realizarase conforme ao previsto

para todos os efectos na guía docente normal.

Convocatoria fin de carreira:

A avaliación consistirá nunha proba de preguntas sobre o contido da materia tipo test, realizada a través das plataformas que a Universidade de Vigo habilite ao efecto (70 % da nota final) e dun desenvolvemento dun caso práctico (30% da nota final).

Alumnado que non se acolleu ou que non superou a avaliación continua:

Primeira e segunda convocatoria:

Quen non sigan durante cúrsoo o sistema de avaliación continua, ou que non o superasen, terán dereito a un exame final, igual e coas mesmas normas que o feito polos seus compañeiros, xa sexa na primeira ou segunda convocatoria.

Información adicional:

Quen teñan problemas para conectarse virtualmente a través das plataformas virtuais que estableza a Universidade de Vigo deberán comunicalo ao profesorado canto antes, remitindo un correo electrónico con todos os seus datos para cursalo ao servizo correspondente da Universidade para que lle dean unha solución.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito: Dereito romano**

Materia	Dereito: Dereito romano			
Código	O03G081V01104			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Suárez Blázquez, Guillermo			
Profesorado	Suárez Blázquez, Guillermo			
Correo-e	gsuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia preténdese a adquisición da base necesaria e imprescindible para abordar o estudo de todas as demais ramas e institucións do Dereito, sexan de dereito público ou de dereito privado, de dereito procesual, civil, laboral ou comunitario e internacional.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
CE13	CE17 - Coñecer o ordenamento xurídico romano, que é a base de todos os ordenamentos xurídicos europeos
CE14	CE18 - Ser capaz de resolver calquera problema xurídico, teórico ou práctico, de Dereito privado
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecer e saber analizar desde un punto de vista teórico e práctico as fontes e institucións do Dereito romano. Manexar toda a terminoloxía e o vocabulario xurídico.	CB1	CG1	CE13	CT1
	CB2	CG2	CE14	CT4
	CB3	CG3		CT5
	CB4	CG4		
	CB5			

Contidos

Tema	
I. Introducción histórica ao dereito Romano	TEMA 1. Evolución histórica do Dereito romano. 1. Periodificación histórica. 2. Dereito romano arcaico. 3. A República. 4. O principado. 5. O dominado. 6. Justiniano. TEMA 2. Fontes do Dereito romano. 1. O Dereito romano primitivo: a lei das XII táboas. 2. O Dereito na época republicana: ius civile, ius gentium e ius honorarium. 3. O Dereito clásico durante o principado: a xurisprudencia. 4. O Dereito romano postclásico: Dereito vulgar. 5. O Corpus Iuris Civilis de Justiniano.

TEMA 1. A persoa como suxeito de Dereito. 1. Concepto romano de persoa. 2. Nacemento e extinción da persoa física. 3. Proba do nacemento e da morte. 4. Capacidade xurídica de obrar. 5. Causas modificativas da capacidade de obrar. TEMA 2. Os status da persoa física (1) 1. Status libertatis: libres e escravos. 2. Situación xurídica e social do escravo. 3. Causas da escravitude. 4. Modos de extinción da escravitude. Manumisiones. TEMA 3. Os status da persoa física (2) 1. Status civitatis: Cives romani, latini, peregrini. 2. Adquisición e perda da cidadanía. 3. Status familiae: o Paterfamilias e os sometidos ao seu poder (patria potestas, manus, mancipium). 4. A capitis deminutio. TEMA 4. Introdución ao estudo do proceso romano. 1. Da xustiza privada á administración pública da xustiza. 2. Conceptos previos: proceso e relación procesual, xurisdición, acción e Dereito subxectivo. 3. Distintos tipos de procesos ordinarios civís. 4. A administración da xustiza en Roma. TEMA 5. O procedemento das legis actiones. 1. Nocións xerais. 2. Clases: Legis actio sacramento, Legis actio per iudicis arbitrive postulationem, Legis actio per conditionem, Legis actio per manus iniectioem, Legis actio per pignoris capionem. 3. Valoración de conxunto. TEMA 6. O procedemento formulario: nocións introductorias. 1. Orixe e características do procedemento formulario. 2. A organización xudicial: maxistrados, a competencia e os demais límites da iurisdictio. Xuíces. 3. Clases de accións. 4. Capacidade e legitimación procesual. 5. A representación procesual. 6. Partes auxiliares e pluralidade de partes. TEMA 7. A fase in iure. 1. Actos preparatorios. Editio actionis, In ius vocatio, Vadimonium. 2. A causae cognitio do maxistrado e o seu contido. 3. Posibles causas de paralización do proceso. 4. Autorización da fórmula. TEMA 8. A fórmula e a litis contestatio. 1. Estrutura e contido da fórmula: partes ordinarias e extraordinarias. 2. Fórmulas civís e pretorias. 3. A litis contestatio e os seus efectos. TEMA 9. A fase apud iudicem e a execución da sentenza. 1. Desenvolvemento e práctica das probas. 2. A sentenza: orzamentos e requisitos; clases, efectos e remedios contra a sentenza. 3. Execución da sentenza: Actio iudicati, execución patrimonial, privilexios na execución. TEMA 10. Delimitacións conceptuais. 1. As cousas e a súa clasificación. 2. Terminoloxía e tipos de propiedade romana: Dominium, In bonis habere, propiedade peregrina, propiedade provincial. 3. Limitacións legais da propiedade romana. 4. A antítese entre dereitos reais e de obrigación. TEMA 11. Adquisición da propiedade. 1. Clasificación dos modos de adquirir a propiedade. 2. Modos orixinais: ocupación, adquisición do tesouro, accesión, especificación, confusio e commixtio, adquisición de froitos, adjudicatio, litis aestimatio. 3. Modos derivativos: Mancipatio, in iure cessio, traditio, usucapio e longi temporis praescriptio. A usucapio justiniana. TEMA 12. Protección procesual do propietario. 1. Acción reivindicatoria. 2. Acción publiciana. 3. Protección da propiedade provincial e peregrina. 4. Outros recursos procesuais. TEMA 13. A posesión. 1. Fundamento da protección posesoria. 2. Terminoloxía e evolución histórica. 3. A posesión pretoria e os interdictos posesorios. 4. A posesión civil: adquisición e perda da posesión. 5. Desenvolvemento ulterior da doutrina da posesión: a quasi-possessio. TEMA 14. As servidumes. 1. Orixe e evolución histórica. 2. Principios xerais. 3. Tipos de servidumes. 4. Constitución e extinción. 5. Defensa procesual. TEMA 15. O usufructo. 1. Concepto e orixe histórica. 2. Contido: significado do binomio uti-frui. 3. Responsabilidade do usufructuario: a caución usufructuaria. 4. Suxeito e obxecto do usufructo. 5. Constitución e extinción. 6. Defensa procesual. 7. O case-usufructo. 8. O dereito de uso e habitación. 9. Operae servorum.

Obrigacións e contratos

TEMA 1. A obligatio. 1. Concepto e evolución histórica da obligatio. 2. A prestación: clases e caracteres. 3. Clases de obrigacións. 4. Lugar e tempo do cumprimento das obrigacións: a maura. 5. Obligatio e actio: as chamadas obrigacións naturais. 6. Fontes das obrigacións: época clásica, sistematización postclásica. TEMA 2. Transmisión e extinción das obrigacións. 1. Transmisión das obrigacións. 2. Extinción das obrigacións. TEMA 3. Os contratos. 1. Nocións xerais. 2. Distintas clases de contratos. 3. O principio da vinculación exclusiva dos suxeitos contratantes: estipulacións a favor e a cargo de terceiros. TEMA 4. Contratos reais. 1. Mutuo: concepto e elementos. Efectos: usurae, accións, o Senadoconsulto Macedoniano, foenus nauticum. 2. Comodato: concepto, réxime xurídico. 3. Depósito: depositio ordinario, figuras especiais de depósito. TEMA 5. Contrato formais. 1. Contratos verbais: sponsio e stipulatio. Estrutura da stipulatio. Cancelación: a acceptilatio e a stipulatio aquiliana. 2. Contratos literais. TEMA 6. Contratos consensuales. A compravenda. 1. Orixes. 2. Concepto e elementos: o consentimento, a merx, o Pretium. 3. Obrigacións do comprador e do vendedor. 4. Accións. 5. A evicción. 6. A garantía por vicios ocultos. 7. Pactos engadidos á compravenda. TEMA 7. Contratos consensuales. A sociedade e o mandato. 1. O contrato de sociedade. 2. O contrato de mandato. TEMA 8. Contratos consensuales. O arrendamento. 1. Concepto e clases. 2. Arrendamento de cousa. 3. Arrendamento de obra: a lex Rhodia e as modalidades do seguro de risco. 4. A locatio-conductio e as relacións de traballo. 5. A responsabilidade dos navieros e hostaleiros. TEMA 9. Delitos privados. 1. Delictum e poena: características das accións penais. 2. Delitos de furto: concepto e clases. 3. Delitos de dano: a actio Legis Aquiliae, extensión pretorias. 4. Delitos de lesións: a actio iniuriarum. 5. Delitos varios en Dereito pretorio: accións delictuales in factum, delitos de metus, rescisión de negocios realizados por intimidación, acción de dolo.

IV. Dereito de familia

TEMA 1. A familia. 2. A familia na concepción dos xuristas romanos. 3. Constitución da familia. 4. Filiación, parentela e afinidade. 5. Réxime económico da familia: os peculios. 6. Disolución do vínculo familiar. TEMA 2. Matrimonium. 1. Características do matrimonio romano. 2. Matrimonium cum manu e matrimonium sine manu. 3. O matrimonio clásico

*V. Dereito de sucesións

TEMA 1. Nocións básicas introductorias. TEMA 2. Delación da herdanza. TEMA 3. Adquisición e aceptación da herdanza. TEMA 4. Efectos da adquisición hereditaria. TEMA 5. Sucesión lexítima ab intestato. TEMA 6. Sucesión testamentaria. TEMA 7. Contido do testamento (1): institución do herdeiro. TEMA 8. Contido do testamento (2): legados e fideicomiso. TEMA 9. Sucesión lexítima contra o testamento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	16	32	48
Presentación	5	5.5	10.5
Lección maxistral	33.5	58	91.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Resolución de supostos prácticos
Presentación	Exposición de traballos por o alumno
Lección maxistral	Exposición oral por o profesorado dos contidos da materia complementada co uso, no seu caso, de medios audiovisuais dirixida aos estudantes coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada con o uso, en seu caso, dos medios audiovisuais dirixida a os estudantes con a finalidade de transmitir os coñecementos e facilitar o seu aprendizaxe
Resolución de problemas	Resolución de casos prácticos

Avaliación

Descrición		Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas	Resultados de aprendizaxe: Coñecer e saber analizar desde un punto de vista teórico e práctico as fontes e institucións do Dereito romano. Manexar toda a terminoloxía e o vocabulario xurídico.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4	CE13 CE14	
Presentación	Resultados de aprendizaxe: Coñecer e saber analizar desde un punto de vista teórico e práctico as fontes e institucións do Dereito romano. Manexar toda a terminoloxía e o vocabulario xurídico.	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4	CE13 CE14	CT1 CT4 CT5
Lección maxistral	Exame final sobre o contido da materia. Resultados de aprendizaxe: Coñecer e saber analizar desde un punto de vista teórico e práctico as fontes e institucións do Dereito romano. Manexar toda a terminoloxía e o vocabulario xurídico.	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4	CE13 CE14	

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1ª EDICIÓN DE ACTAS: E obrigatorio obter 2 puntos no exame escrito de primeira convocatoria (20%) para a suma das cualificacións de os Casos prácticos da avaliación continua, e/ou exercicios e Presentacións/exposicións (80%). Competencias que se avalían: CB1, CB2, CB3, CB4, CB5, CG1, CG2, CG4, CE13, CE14, CT1, CT4, CT5. Resultados de Aprendizaxe: Coñecer e saber analizar desde un punto de vista teórico y e práctico as fontes e institucións do Dereito Romano. Manexar toda a terminoloxía e o vocabulario xurídico.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª EDICIÓN DE ACTAS: un único exame escrito que dá dereito a acceder ao 100% da nota. Competencias que se avalían: CB1, CB2, CB3, CB4, CB5, CG1, CG2, CG4, CE13, CE14, CT1, CT4, CT5. Resultados de Aprendizaxe: Coñecer e saber analizar desde un punto de vista teórico y e práctico as fontes e institucións do Dereito Romano. Manexar toda a terminoloxía e o vocabulario xurídico.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA: un único exame escrito que dá dereito a acceder ao 100% da nota. Competencias que se avalían: CB1, CB2, CB3, CB4, CB5, CG1, CG2, CG4, CE13, CE14, CT1, CT4, CT5. Resultados de Aprendizaxe: Coñecer e saber analizar desde un punto de vista teórico y e práctico as fontes e institucións do Dereito Romano. Manexar toda a terminoloxía e o vocabulario xurídico.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2020-21.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

J. Daza Martínez- L. Rodríguez Ennes, **Instituciones de Derecho privado romano**, 4ª (Revisada y ampliada) Universidad Complutense (Madrid, 2001), TIRANT LO BLANCH, 2009

Daza Martínez, Jesús, **Iniciación al Estudio Histórico del Derecho Romano**, 3ª Universidad Complutense (Madrid, 1997), Closas Orcoyen, 1997

Antonio Fernández de Buján, **Derecho Privado Romano**, 4 edición, IUSTEL, 2016

Antonio Fernández de Buján, **Derecho Público Romano**, VIGÉSIMA EDICIÓN, THOMSON REUTERS, 2017

Federico Fernández de Buján, **Fundamentos Clásicos de la Democracia y la Administración**, Segunda Edición, Ediciones Académicas, 2015

Antonio Fernández de Buján, Juan Miguel Alburquerque, **Manual de Casos Prácticos de Derecho Romano**, Primera Edición, Dykinson, 2018

Manuel J. García Garrido, Federico fernández de Buján, **Derecho privado Romano**, 17ª Edición, Ediciones Académicas, 2015

Eduardo Volterra, **Instituciones de Derecho Privado Romano (Traducción, J. Daza Martínez)**, 2ª ed., Editorial Civitas, 1988

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón/O03G081V01922

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón/O03G081V01922

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Historia: Historia do dereito/O03G081V01205

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

- Realización de Casos Prácticos de Avaliación continua.

* Metodoloxías docentes que se modifican

- As clases presenciales se substitúen por webconferencias (FAITIC y CAMPUS REMOTO)

- Foros do Debate da materia do alumnado (FAITIC)

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

- Titorías online: mediante correo electrónico (gsuarez@uvigo.es) e despacho virtual a través do Campus Remoto

- Llamadas Telefono Institucional UVigo: 988368858

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

- Manual "Derecho Privado Romano", Manuel García Garrido.

- Lecciones y Casos prácticos da materia do Programa serán subidas a "Sección Documentos" do FAITIC.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ONLINE, PRIMEIRA EDICIÓN DAS ACTAS:

Casos Prácticos de Avaliación continua, 100 % Valor:

- Casos de avaliación continua de Historia y Fuentes; Derecho de Personas y Derecho de Familia;

- Casos Prácticos de avaliación continua de Derecho Procesal y Derechos Reales.

- Casos Prácticos de avaliación continua de Derecho de Obligaciones, Contratos y Sucesiones.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ONLINE, SEGUNDA EDICIÓN DAS ACTAS E FIN DE CARRERA:

- Caso Práctico Final de avaliación de toda la materia (100 % Valor).

* Probas que se modifican

Proba escrita final (100%, Valor) => por Caso Práctico Final (100% Valor)

* Información adicional:

Os Casos Prácticos de Avaliación continua serán subidos a Sección Documentos do FAITIC para que os alumnos podan acceder a eles. Os Casos constarán de varias cuestións sobre as materias do programa, que o alumno deberá resolver e responder por escrito e enviar en as datas indicadas online a: gsuarez@uvigo.es

---

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Principios de economía**

Materia	Economía: Principios de economía			
Código	003G081V01201			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Pintos Clapés, Juan			
Profesorado	Pintos Clapés, Juan Swagemakers, Paul			
Correo-e	jpc@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	- A materia adecúase ao perfil profesional e académico ao contribuír á formación básica do alumno no campo da Economía, presente en numerosos aspectos no ámbito do Dereito. Polo tanto, debido ao seu carácter básico, proxéctase en múltiples campos profesionais do Dereito, mais non cabe dúbida de que terá máis repercusión naqueles campos máis próximos á Economía tales como avogacía especializada no ámbito mercantil, financeiro ou laboral, rexistradores da propiedade, notarios, funcionarios do Ministerio de Economía e Facenda, etc. - A materia ten 6 créditos ECTS e posúe carácter obrigatorio. Cúrsase en 1º de Dereito, no 2º cuadrimestre. Inicia ao alumno nos aspectos económicos, xa teñan estes natureza microeconómica ou macroeconómica. Ten claramente unha relación de complementariedade con outras materias deste Grao, como por exemplo: Contabilidade, Dereito Mercantil, Dereito financeiro e Tributario e Dereito Laboral.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CE11	CE13 - Coñecer os principios de funcionamento que rexen nunha economía de mercado, comprender o comportamento dos distintos axentes económicos e coñecer os principais problemas económicos
CE12	CE14 - Ser capaz de utilizar os principios e conceptos económicos como ferramenta para argumentar economicamente, identificar os problemas económicos e abordar a súa solución a través das políticas adecuadas a cada situación
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Coñecemento dos principios económicos, dos mecanismos de toma de decisión económica por parte dos distintos axentes e da súa interacción no mercado.	CB2	CE11	CT1
	CB3	CE12	CT3
	CB4		

Contidos

Tema	
Módulo A: Introducción	1. Principios de economía 2. Pensar como un economista
Módulo B: Oferta e demanda I: Cómo funcionan os mercados	3. Oferta e demanda: as forzas do mercado 4. Elasticidade e as súas aplicacións
Módulo C: Oferta e demanda II: Mercados e benestar	5. Os consumidores, os produtores e a eficiencia do mercado 6. Aplicación: Os custos de tributación 7. Fallos de mercado e a intervención do Estado

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	31.84	80	111.84
Resolución de problemas	18.16	15	33.16
Resolución de problemas e/ou exercicios	2.67	0	2.67
Exame de preguntas obxectivas	2.33	0	2.33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a coa introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Metodoloxía que lle permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: acadar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Nas clases de resolución de problemas, que se celebrarán nos grupos GM, os alumnos disporán duns exercicios ao inicio da sesión para a súa posterior resolución na aula. Hacia o final da clase, os estudantes resolverán os exercicios na pizarra coa axuda do profesor. O estudante poderá comentar ao profesor calquera dúbida que lle xurda mentras realiza os devanditos exercicios.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba escrita na que o alumno deberá solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo establecido polo profesor. Deste xeito, o alumno deberá aplicar os coñecementos adquiridos. Porase especial atención no resultado de aprendizaxe: Coñecemento dos principios económicos, dos mecanismos de toma de decisión económica por parte dos distintos axentes e a súa interacción no mercado.	50	CB2 CE11 CT1 CB3 CE12 CT3 CB4
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Porase especial atención no resultado de aprendizaxe: Coñecemento dos principios económicos, dos mecanismos de toma de decisión económica por parte dos distintos axentes e a súa interacción no mercado.	50	CE11 CE12

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para a edición de **xaño** haberá dúas formas de avaliación:

Opción A: O estudante pode acollerse ao sistema de avaliación continua que se acaba de expoñer. **Entenderase que o alumno se acolle a este sistema de avaliación continua cando se presente a probas que en conxunto representen o 50% ou máis da nota final.** Anunciarase a principio de curso un cronograma donde aparecen as datas das distintas probas de avaliación continua.

Os alumnos que se acollan ao sistema de avaliación continua terán a obriga de colocar unha fotografía tipo carné en Faitic antes da primeira proba de avaliación e de acceder regularmente á plataforma de teledocencia para estar así ao corrente das novidades que se produzan.

Opción B: O estudante que non se acolla o sistema de avaliación continua será avaliado mediante a realización dun examen

final de carácter escrito na data oficialmente establecida coas seguintes ponderacións: proba de preguntas obxectivas (50%) e proba de resolución de exercicios (50%).

Para a opción B da edición de xuño, tanto as competencias avaliadas coma os resultados do aprendizaxe serán os mesmos que para a opción A da edición de xuño.

- Para a edición de **xullo** haberá tamén dúas formas de avaliación:

Opción A: Os estudantes que se acolleran ao sistema de avaliación continua poderán conservar as notas dos dous tipos de probas realizadas. Poderán subir nota nas seguintes partes: Proba de preguntas obxectivas (50%) e Proba de resolución de exercicios (50%).

-Opción B: Os alumnos que non se acolleran ao sistema de avaliación continua terán dereito a un exame final que abarcará unha proba tipo test (50%) e unha proba de resolución de exercicios (50%).

Para a edición de xullo, tanto as competencias avaliadas coma os resultados do aprendizaxe serán os mesmos que para a edición de xuño.

Fin de carreira:

O alumno que opte por examinarse en fin de carreira será avaliado unicamente cun exame teórico-práctico que valerá o 100% da nota.

Para os alumnos de Fin de carreira, tanto as competencias avaliadas coma os resultados do aprendizaxe serán os mesmos que para a edición de xuño.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes edicións son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade de Dereito para o curso 2020-21. En caso de conflito, prevalecerán as datas publicadas na páxina web da Facultade de Dereito.

É necesario traer o DNI ou documento análogo cando teña lugar a realización dos exames. O incumprimento deste requisito pode ter como consecuencia que o alumno non realice o exame en cuestión.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mankiw, N. G., Taylor, M. P., **Economía**, Ediciones Paraninfo, 2017

Bibliografía Complementaria

Bernanke, B. S. e Frank, R. H., **Principios de Economía**, 3ª edición, McGraw-Hill, 2007

Krugman, P., R. Wells y M. Olney, **Fundamentos de Economía**, 3ª edición, Editorial Reverté, 2015

Samuelson, P. A. e Nordhaus, W. D., **Economía**, 19ª edición, McGraw-Hill, 2010

Acemoglu, D., Laibson, D., List, J. A., **Economía. Un primer curso inspirado en el mundo real**, Antoni Bosch, 2017

Mankiw, N. G., **Principios de Economía**, 6ª edición, Cengage Learning, 2012

Recomendacións

Outros comentarios

-Con carácter xeral, será necesario o uso de calculadora nas clases da materia e nos exames.

- Por razóns pedagóxicas é altamente recomendable a asistencia regular a clase (tanto ás clases teóricas como prácticas). Neste sentido, recoméndase ao alumno o sistema de avaliación continua.

-É moi recomendable o traballo en grupo. En particular, á hora de realizar os exercicios da materia pode ser frutífero intercambiar ideas sobre as dificultades atopadas; esta estratexia permitirá afondar nos coñecementos da materia.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen

---

atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Se manterán todas a través das aulas do Campus Remoto e de Faitic.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Correo electrónico ou Campus Remoto

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Ningunha

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Ningunha

* Outras modificacións

Non

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

A avaliación manterase sen cambios, agás que as probas poderán realizarse de xeito non presencial a través do Campus Remoto, Faitic e o correo electrónico.

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Fundamentos de contabilidade e finanzas**

Materia	Empresa: Fundamentos de contabilidade e finanzas			
Código	O03G081V01202			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	García Llorens, Luís Vicente			
Profesorado	García Llorens, Luís Vicente			
Correo-e	llorens@uvigo.es			
Web	http://llorens@uvigo.es			
Descrición xeral	A materia Fundamentos da Contabilidade e Finanzas introduce ao alumno de Dereito no ámbito financeiro da empresa, incorporándoo non só no coñecemento da normativa propia da contabilidade asociada ao Dereito mercantil, tanto no ámbito nacional como europeo ou internacional, senón tamén na posibilidade de saber, dende outra perspectiva máis técnica ou económica, como elaborar e interpretar a información financeira publicada polas empresas. Aspectos que serán de grande utilidade para o futuro profesional do Dereito cando se atope con cuestións concernentes á avaliación das empresas mediante as contas contables.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
CE47	CE55 - Comprender os Estados Financeiros obrigatorios das empresas
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Alcanzar un coñecemento básico das ferramentas de rexistro contable	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CE47 CT1
Alcanzar unha comprensión da lexislación contable e da información financeira publicada polas empresas.	CB3 CB4 CB5 CE47 CT1

Contidos

Tema	
Tema 1. Conceptos de contabilidade	1.1. A información contable 1.2. As normas contables 1.3. A ecuación básica da contabilidade 1.4. Introducción aos estados financeiros
Tema 2. O proceso contable de rexistro	3.1. A conta 3.2. O proceso de rexistro 3.3. O balance de comprobación

Tema 3. Os axustes das contas.	3.1. O período. 3.2. Os asentos de axuste básicos. 3.3. O balance de comprobación e os estados financeiros básicos. 3.4 Axustes de periodificación no Plan xeral de Contabilidade.
Tema 4. Peche do ciclo contable	4.1. Uso da folia de traballo. 4.2. Peche de libros. 4.3. Resumo do ciclo contable. 4.4. O balance de situación. 4.5. O peche de contas no Plan Xeral de Contabilidade.
Tema 5: Mercaderías e existencias industriais	5.1. Transaccións con mercaderías según inventario permanente. 5.2. Transaccións con mercaderías según inventario periódico. 5.3. Transaccións con existencias industriais
Tema 6. Deudores y acreedores por operacións comerciais	6.1. Clientes e deudores. 6.2. Provedores e acreedores. 6.3. Normas de valoración de dereitos de cobro e obrigacións de pago por operacións comerciais. 6.4. Efectos comerciais
Tema 7. Operacións financeiras	7.1. Capitalización simple 7.2. Desconto simple 7.3. Capitalización composta 7.4. Rendas constantes

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	30	0	30
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	47	0	47
Resolución de problemas de forma autónoma	20	0	20
Traballo tutelado	46	0	46
Exame de preguntas obxectivas	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Estudo e análise económica financeira dunha empresa a partir das súas contas anuais.
Seminario	Ademáis das tutorías personalizadas, se resolverán as dúbidas xerais que poidan aportar beneficio ó coñecemento do grupo.
Lección maxistral	Explicación na aula dos contidos teórico-prácticos que puidesen supor dificultade para o alumno.
Resolución de problemas de forma autónoma	O estudante deberá intentar resolver de forma autónoma os exercicios e problemas plantexados en clase.
Traballo tutelado	Resolución de exercicios baixo a supervisión do profesor nos que pór en práctica os diferentes contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Para a realización do traballo no que se plantexa a resolución dun caso, se atenderán de forma personalizada as dúbidas que lle poidan xurdir o estudante.
Seminario	Se atenderán personal e individualmente as dúbidas plantexadas polo estudante
Traballo tutelado	Se atenderán personal e individualmente as dúbidas plantexadas polo estudante no desenvolvemento dos traballos na aula

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización dun/s casos prácticos de forma individual o en grupo. Resultados de aprendizaxe: acadar un coñecemento básico das ferramentas de rexistro contable, comprensión da lexislación contable e da información financeira publicada polas empresas.	30	CB1 CG2 CE47 CT1 CB3 CG4

Exame de preguntas obxectivas	Exame final tipo test. Resultados de aprendizaxe: acadar un coñecemento básico das ferramentas de rexistro contable, comprensión da lexislación contable e da información financeira publicada polas empresas	70	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4	CE47	CT1

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS DE AVALIACION PARA ASISTENTES. 1º EDICIÓN DE ACTAS

Os alumnos que sigan a avaliación continua deberán realizar obrigatoriamente así seguintes probas:

1.- Nos GM un suposto de contabilización das operacións dunha empresa, obtindo o Balance final e a Conta de PyG. Dito suposto será valorado nas diferentes sesións do GM, según o seguimento continuado valorando o avance na contabilización das diferentes operacións, e poderá realizarse de forma individual ou en grupo. O final deberá entregarse o Libro Diario, así como a conta de PyG, e Balance de Situación. Valorarase a opción de realizar a actividade de forma manual ou mediante un programa informático. A valoración do devandito suposto será como máximo do 30% da nota final.

2.- Exámen final da materia, que consistirá en 20 cuestións tipo test, e que tendrá una valoración máxima do 70% da nota final.

O alumno deberá alcanzar unha comprensión da lexislación contable e da información financeira publicada polas empresas así como un coñecemento das técnicas de rexistro contable.

CRITERIOS DE AVALIACION PARA NON ASISTENTES. 1º EDICIÓN DE ACTAS

Se o alumno non seguiu a avaliación continua será cualificado coa nota que sacase no exame. É necesario sacar un 5 sobre 10 puntos para superar a materia.

O alumno deberá alcanzar unha comprensión da lexislación contable e da información financeira publicada polas empresas así como un coñecemento das técnicas de rexistro contable.

Competencias evaluadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe evaluados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

CRITERIOS DE AVALIACION. 2º EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

Os estudantes de avaliación continua que se presentan en xullo se valorarán según os mesmos criterios que na 1ª edición de actas.

Os alumnos de fin de carreira examinaráselle da totalidade da materia. É necesario sacar un 5 sobre 10 puntos para superar a materia

O alumno deberá alcanzar unha comprensión da lexislación contable e da información financeira publicada polas empresas así como un coñecemento das técnicas de rexistro contable.

Competencias evaluadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe evaluados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Muñoz Orcera y Máquez Vigil, **Contabilidad financiera para futuros juristas**, Universidad de Comillas,

Wanden.Berghe Lozano, J.L., Bañón, C., Beñtrán, E., García, M., González, J., Rodríguez, L., Ruiz M, **Contabilidad Financiera**, 1ª Edición,

Socías Salvá, A., Herranz Bascones, R., Pons Florit, D., Horrach Roselló, P., Jover Arbona, G., Llul, **Contabilidad Financiera. El modelo contable básico. Teoría y supuestos**, 1ª Edición,

Omeñaca García, J, **Contabilidad General**, Deusto,

BOE número 160 de 5/7/2007, **LEY 16/2007**, de 4 de julio,

BOE núm 278, de 20 de novembro de 2007, **Real Decreto**, 1514/2007,

Marín Hernández Salvador (coord), **Contabilidad Práctica para todos**, pirámide,

---

Recomendacións

Outros comentarios

Materia que complementa e que permite entender determinados conceptos de dereito Mercantil e Financeiro e Tributario

---

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Estudo de casos, Resolución de problemas e traballo tutelado. A metodoloxía e a mesma, entregando os enunciados os alumnos/as ben presencialmente ou por email ou no Foro de FAITIC, e entregando os alumnos/as os supostos resoltos ben presencialmente ou mediante envío o email de profesor

* Metodoloxías docentes que se modifican

Lección maxistral e seminario. En caso necesario ambas as dúas metodoloxías, se impartiran a través de FAITIC, subindo os diferentes temas e creando os Foros correspondente a cada parte da materia pra solventar as dúbidas oportunas.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Correo electrónico e foros específicos de FAITIC

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non procede. Os contidos son os mesmos tanto na modalidade presencial, como no caso de aplicación do plan de continxencias.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A mesma que na actividade presencial

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Os criterios de avaliación permanecen inalterables, nos porcentaxes. EN caso de aplicar o plan de continxencias, o caso práctico enviarase via email, e o exámen se realizará a través de FAITIC, con mesmos criterios de valoración que si fose o examen presencial

Resolución caso práctico: Peso anterior 30%; Peso Proposto 30%

Exámen: Peso anterior: 70%; Peso proposto: 70%

* Probas pendentes que se manteñen

Non procede

* Probas que se modifican

Non procede

* Novas probas

Non procede

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito: Introducción ao dereito civil e dereito da persoa**

Materia	Dereito: Introdución ao dereito civil e dereito da persoa			
Código	O03G081V01203			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Álvarez Pérez, Zoraida			
Profesorado	Álvarez Pérez, Zoraida Meleiro Vázquez, Miguel			
Correo-e	zalvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia na que se abordan as seguintes cuestións de Dereito civil: concepto, persoa física e xurídica, cousas, dereitos subxectivos e representación.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
CE40	CE48 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos de Dereito civil, abordando a súa solución mediante a procura, interpretación e aplicación da normativa civil aplicable ao suposto concreto
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
CT2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Trátase dunha materia formación básica que achega ao concepto de dereito civil, a persoa física e a persoa xurídica, as cousas e o patrimonio así como dos dereitos subxectivos.	CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CE40
Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no dereito civil.	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema
Tema I: O Dereito civil: concepto, caracteres, formación histórica, contido.
Tema II: A codificación. Os Dereitos civís forais e autonómicos. Referencia ao Dereito civil de Galicia.
Tema III: A persoa: concepto e clases. Capacidade xurídica e capacidade de obrar. Dereitos da personalidade.
Tema IV: A persoa física: comezo e fin da personalidade. A maior e a menor idade. A emancipación.

Tema V: A incapacitación: causas, requisitos e efectos. A prodigalidade.

Tema VI: A nacionalidade: concepto, adquisición, consolidación, perda e recuperación. Dobre nacionalidade. A veciñanza civil: concepto e réxime xurídico.

Tema VII: O domicilio: concepto e clases. O desaparecido. A ausencia legal. A declaración de falecemento.

Tema VIII: O Rexistro Civil: concepto. Feitos inscribibles. Organización do Rexistro. Asentos rexistrals. A cualificación. Publicidade do Rexistro.

Tema IX: A persoa xurídica: concepto e clases. Adquisición da personalidade. Capacidade. Representación, domicilio e nacionalidade. Extinción. A fundación. A asociación.

Tema X: As cousas: concepto e clasificación. O patrimonio.

Tema XI: O dereito subxectivo: concepto. O exercicio do dereito e os seus límites: a boa fe, o abuso do dereito e a doutrina dos propios actos. Límites temporais: a prescrición e a caducidade.

Tema XII: Feitos, actos e negocios xurídicos. A representación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	45.5	80.5
Estudo de casos	19.5	0	19.5
Exame de preguntas obxectivas	1	49	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou caso real, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, e xerar hipótese. Posteriormente, será obxecto de exposición e debate polos alumnos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Presentación por parte do profesorado dos contidos sobre a materia de estudo.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou caso real, co fin de coñecelo, interpretalo, resolvelo e xerar hipóteses. Posteriormente, será obxecto de exposición e debate por parte dos estudantes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou caso real, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, e xerar hipótese. Posteriormente, será obxecto de exposición e debate polos alumnos.	20	CB2 CB3 CB4	CG1 CG4	CT1 CT3 CT4 CT5
	Resultado de aprendizaxe: Trátase dunha materia formación básica que achega ao concepto de dereito civil, a persoa física e a persoa xurídica, as cousas e o patrimonio así como dos dereitos subxectivos. Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no dereito civil.				
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas de resposta breve sobre aspectos fundamentais da materia da materia, e acerca de relacións entre os distintos coñecementos adquiridos.	80	CB2	CG1 CG4	CE40 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
	Resultado de aprendizaxe: Trátase dunha materia formación básica que achega ao concepto de dereito civil, a persoa física e a persoa xurídica, as cousas e o patrimonio así como dos dereitos subxectivos. Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no dereito civil.				

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos asistentes á primeira avaliación da acta.

Todos os estudantes terán que facer un exame final no que se lles fará preguntas relacionadas cos contidos da materia. A cualificación das respostas curtas suporá o 80% da cualificación do exame.

Os alumnos que tomen parte na avaliación continua serán avaliados e cualificados das prácticas realizadas nas clases prácticas, a asistencia e a elaboración de casos, así como a participación na resolución dos casos na aula que serán obxecto desa avaliación. .

O alumno poderá renunciar á avaliación continua e á súa nota e ir á parte práctica do exame, nas mesmas condicións que os estudantes que non participaron na avaliación continua.

Os estudantes que non realicen a avaliación continua deberán resolver, ademais do exame final (nas mesmas condicións que os estudantes de avaliación continua), un curso práctico sobre a materia, que será avaliado e poderá obter unha nota de ata o 20%. restante.

Estudantes que non asisten á primeira edición da acta.-

Os estudantes que non asistan ao exame final non terán unha nota nesta primeira edición da acta (salvo que expresen o contrario), mantendo a cualificación das prácticas para a segunda edición da acta do curso actual.

Estudantes asistentes á segunda edición da acta.-

Na segunda edición, os estudantes que realicen a avaliación continua deberán realizar unha proba de resposta curta, mantendo a nota para a práctica realizada durante o semestre.

Os estudantes que non participen na avaliación continua serán avaliados e cualificados do mesmo xeito que se expresa para a primeira edición da acta

Exame de fin de grao.-

Realizarase do mesmo xeito que para estudantes que non participan en avaliación continua.

Os exames realizaranse segundo o calendario aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2020/2021.

Común á avaliación: o alumno debe obter polo menos 3 puntos respecto á parte teórica para engadir a nota obtida na parte práctica.

A bibliografía indicada será meramente complementaria ás explicacións docentes.

As metodoloxías de avaliación indicadas permiten acadar as competencias e os resultados de aprendizaxe da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

ALBALADEJO, M., **Derecho Civil, t. I**, Última edición,

DÍEZ-PICAZO, L./GULLÓN, A., **Sistema de Derecho Civil, vol. I**, Última edición,

LASARTE, C., **Principios de Derecho Civil, t. I**, Última edición,

O'CALLAGHAN MUÑOZ, **Compendio de Derecho Civil, t. I**, Última edición,

Código Civil, última edición,

Ley de Derecho Civil de Galicia 2/2006,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito civil I. Obrigas e contratos/O03G081V01301

Dereito civil II. Dereitos reais/O03G081V01404

Dereito civil III. Familia e sucesións/O03G081V01501

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen.

Lección maxistral e clases prácticas a través de medios virtuais (aulas virtuais do campus remoto), plataforma Fatic e resto mecanismos e medios virtuais da UVigo.

* Metodoloxías docentes que se modifican.

Suspensión da actividade que requira de presencialidade do alumnado.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

Atención ao alumnado a través das ferramentas virtuais a disposición da Uvigo. Actuarase individualizadamente respecto do alumnado que informe ao persoal docente de circunstancias específicas: falta de conexión, aparellos, etc.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir:

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe:

Recurso a fontes de información dixitais, bases de datos, libros dixitais.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Probas prácticas (resolución de casos): Cómputo proporcional

* Probas pendentes que se manteñen:

Probas prácticas (resolución de casos): Cómputo proporcional

* Probas que se modifican: As que requiran *presencialidade do alumnado.

* Novas probas: Realización de exercicios a través de medios virtuais.

* Información adicional:

De concorrer circunstancias extraordinarias que afecten á docencia, buscarase adaptar a metodoloxía docente aos criterios de aprendizaxe e de avaliación previstos para a docencia ordinaria. Primarase a atención personalizada do alumnado.

===ATENCIÓN Ao ALUMNADO===

Atenderase de forma personalizada ao alumnado a través de sesións de *tutoría por medios *telemáticos (correo electrónico, foros, *fatic), baixo a modalidade de concertación previa.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito: Dereito constitucional II**

Materia	Dereito: Dereito constitucional II			
Código	003G081V01204			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	González-Ares Fernández, José Agustín			
Profesorado	González-Ares Fernández, José Agustín Mosquera Casero, Jose			
Correo-e	ares@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O alumnado deberá alcanzar unha visión comprensiva dos dereitos fundamentais e as liberdades públicas recollidas na Constitución española, dos procedementos que os protexen e dos medios institucionais e xurídicos para o seu salvaguarda, así como para a defensa da Constitución en xeral.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
CE32	CE40 - Coñecer os Dereitos fundamentais recoñecidos na Constitución española así como os sistemas de garantías deses dereitos e as normas aplicables
CE33	CE41 - Saber interpretar e aplicar as normas que regulan os dereitos fundamentais así como as súas garantías
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos dereitos fundamentais e as liberdades recoñecidas na Constitución española, dos procedementos que os garanten, así como dos medios institucionais e xurídicos para o seu salvaguarda.	CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE32 CE33 CT1 CT4 CT5

Contidos

Tema	
1. Dereitos fundamentais. Orixe e evolución	Os dereitos e liberdades fundamentais. Orixe dos dereitos fundamentais. Significado e evolución. Dereitos fundamentais e Estado Constitucional.

2. O sistema de dereitos fundamentais na Constitución española de 1978	Regulación na Constitución. Significado e valor. Artigo 10 CE. Concepto. Tipoloxía. Contido. Límites. Interpretación. Garantía.
3. O significado do Capítulo 1º do Título I da CE de 1978	Capítulo 1º do Título I da CE. Orzamentos previos exercicio pleno de dereitos. Minoría de idade. Espaníais e estranxeiros. Asilo e extradición.
4. Os dereitos da Sección 1ª do Capítulo 2º do Título I da CE de 1978	Igualdade. Dereitos da Sección 1ª do Capítulo 2º do Título I: Importancia. Carácter. Os distintos dereitos. As súas garantías.
5. Os dereitos da Sección 2ª do Capítulo 2º do Título I da CE de 1978	Importancia. Carácter. Os distintos dereitos. As súas garantías.
6. Os principios reitores da política social e económica	Natureza e significado. Tipoloxía. Alcance.
7. As garantías das liberdades e dos dereitos fundamentais	Sistema de garantías. Niveis de protección. Garantías obxectivas. Garantías subxectivas.
8. Xustiza constitucional: Caracteres e significados xerais da xustiza constitucional	Caracteres e significado xeral do control da constitucionalidade.
9. Xurisprudencia constitucional e interpretación da Constitución	Tribunal Constitucional e interpretación da Constitución. Especial referencia á interpretación constitucional dos dereitos fundamentais.
10. Suspensión dos dereitos fundamentais	Suspensión individual e suspensión xeral. O estado de excepción. Consideración constitucional e xurídica.
11. O Tribunal Constitucional: composición, competencias e procedementos	Composición Tribunal Constitucional. Competencias. Enumeración de procedementos.
12. Tribunal Constitucional, dereitos fundamentais, poderes do Estado e organización territorial	O Tribunal Constitucional e a protección dos dereitos fundamentais. Especial referencia ao recurso de amparo. O Tribunal Constitucional e a división de poderes. O Tribunal Constitucional e a organización territorial do Estado. Outros aspectos e funcións do Tribunal Constitucional.
13. Reforma constitucional	A reforma na Constitución de 1978. Funcións. Procedementos. Reforma e dereitos fundamentais.
14. Constitución. Dereito Constitucional e unidade económica. Unión Europea e Dereito internacional	Constitución. Dereito Constitucional, Unión Europea e unidade económica. DDFF e Convenios Internacionais de Dereitos Humanos. O CEDH e o TEDH. O TJUE e a CDFUE. Outros organismos internacionais protectores de dereitos humanos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34	63	97
Estudo de casos	14.5	28.5	43
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Autoavaliación	2	2	4
Traballo	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos referentes á materia obxecto de estudo.
Estudo de casos	Lectura e análise de documentos legais ou feito, un problema ou casos reais estudos con a fin de que o alumno o coñecemento completo, reflexións sobre o particular e interpretar e xerar hipóteses, segundo corresponda. O alumno desenvolverá exercicios ou proxectos de aula, baixo a dirección e supervisión do profesor. Pode ser conectado ao seu desenvolvemento con actividades estudiantís autónomas. Poden incluír probas obxectivos de preguntas curtas ou de proba para comprobar que este tipo obxectivos ea / os alumnos saben valorar-se, e tamén presentacións e debates por parte dos alumnos ao profesor e / ou un grupo de alumnos dun contido de mensaxes materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto ... individualmente ou en grupos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en grupos pequenos, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho).
Probas	Descrición
Traballo	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas coa elaboración de traballos sobre temas das materia propostos polo profesorado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Estudo de casos	Avaliarase a resolución de casos relacionados coa materia e as prácticas. Avaliaranse os diversos exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante. Utilizaranse no seu caso para medir o grao de coñecemento das materias. Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos dereitos fundamentais e as liberdades recoñecidas na Constitución española, dos procedementos que os garanten, así como dos medios institucionais e xurídicos para o seu salvaguardia.	10	CB2 CB3	CE32 CE33	CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación do resultado final de aprendizaxe mediante o desenvolvemento de pregunta/s sobre os contidos da materia. Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos dereitos fundamentais e as liberdades recoñecidas na Constitución española, dos procedementos que os garanten, así como dos medios institucionais e xurídicos para o seu salvaguardia.	70	CB5	CG1 CG2 CG3	CE32 CE33 CT1 CT4 CT5
Autoavaliación	Avaliación do resultado de aprendizaxe mediante o desenvolvemento de probas obxectivas, curtas ou tipo test, sobre os contidos da materia autocorrexidas polos seus compañeiros coa finalidade de ser capaces de desenvolver criterios para a súa avaliación. Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos dereitos fundamentais e as liberdades recoñecidas na Constitución española, dos procedementos que os garanten, así como dos medios institucionais e xurídicos para o seu salvaguardia.	10	CB5	CG1 CG3	CE32 CE33 CT1
Traballo	Avaliarase a presentación por escrito e defensa oral de traballos realizados sobre temas da materia propostos polo profesorado. Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos dereitos fundamentais e as liberdades recoñecidas na Constitución española, dos procedementos que os garanten, así como dos medios institucionais e xurídicos para o seu salvaguardia.	10	CB2 CB3 CB5	CG4 CE33	CE32 CT1 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segundo o artigo 13.2 d) do Real Decreto 1791/2010, do 30 de decembro, polo que se aproba o Estatuto do estudante Universitario, os/as estudantes deberán "absterse da utilización ou cooperación en procedementos fraudulentos nas probas de avaliación nos traballos que se realicen ou en documentos oficiais da universidade".

En relación coa materia, sempre será condición imprescindible para contabilizar a avaliación continua obter un mínimo de 5 sobre 10 na proba de desenvolvemento de resposta/s longa/s. PRIMEIRA CONVOCATORIA: Ao comezo do curso o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. Para ese efecto o/a alumno/a deberá facelo constar na ficha da asignatura nun determinado prazo. A avaliación continua supón un 30% sobre o total da cualificación final e o exame suporá o 70% restante. Leste consistirá nunha proba de desenvolvemento de pregunta/s sobre o contido da materia. Aqueles/as alumnos/as que, por circunstancias excepcionais persoais ou profesionais, non poidan participar de maneira presencial nalgunha/s da/s sesión/é prácticas no desenvolvemento do curso poderán, a xuízo do profesor, presentar un traballo acorde á/s práctica/s correspondentes. Aqueles alumnos que non sigan durante o curso o sistema de avaliación continua ou que non o superaron terán dereito a un exame final que implicará por unha banda o desenvolvemento por escrito de pregunta/s longa/s do programa e suporá o 70% de cualificación final (deberán obter nesta parte polo menos un mínimo de 5 puntos sobre 10) así como a realización dun suposto práctico que suporá o 30% da cualificación restante, nos que se evaluarán as mesmas competencias que no sistema de avaliación para asistentes e aplicaranse, igualmente, os mesmos resultados de aprendizaxe que no sistema de avaliación para asistentes.

NA SEGUNDA CONVOCATORIA: a) Aos alumnos que superando a avaliación continua non alcanzasen un cinco no exame de preguntas de desenvolvemento na primeira convocatoria conservaráselles a nota desta e realizaráselles un exame similar ao da primeira convocatoria. b) Os alumnos que non sigan no desenvolvemento do curso a avaliación continua ou que non a superaron terán dereito a un exame final que constará de dous partes: unha teórica de preguntas de desenvolvemento sobre o contido do programa que suporá o 70% da nota (deberán obter nesta parte polo menos un mínimo de 5 puntos sobre 10) e unha pregunta práctica que suporá o 30 % restante, nos que se evaluarán as mesmas competencias que no sistema de avaliación para asistentes e aplicaranse, igualmente, os mesmos resultados de aprendizaxe que no sistema de avaliación para asistentes.

NOTA: En caso de superar a avaliación continua pero non aprobar a materia, conservarase se se comunica ao profesor a nota de avaliación continua para o seguinte curso.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA: A avaliación constará de pregunta/s de resposta longa e o desenvolvemento dun caso práctico. A/s pregunta/s de resposta longa valerán un 70% da nota final (deberán obter nesta parte polo menos un mínimo de 5 puntos sobre 10); o desenvolvemento dun caso práctico valerá o 30% da nota final. Se evaluarán as mesmas competencias que no sistema de avaliación para asistentes e aplicaranse, igualmente, os mesmos resultados de aprendizaxe que no sistema de avaliación para asistentes.

No exame de Fin de Carreira non se terá en conta a nota de avaliación continua que o alumnado, no seu caso, obtivese no curso académico anterior.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2020-2021.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GONZÁLEZ-ARES, J. A., **Leyes constitucionales españolas (1808-1978)**, 2ª ed.,

LÓPEZ GUERRA, L. y otros, **Derecho Constitucional. Vol. I. El ordenamiento constitucional. Derechos y deberes de los ciudadanos**, 11ª ed.,

VILLANUEVA TURNES, A. (coord.), **Derechos fundamentales: aspectos básicos y actuales**,

Bibliografía Complementaria

AGUDO ZAMORA, M. y otros, **Manual de Derecho Constitucional**, 9ª ed.,

BALAGUER CALLEJÓN, F. y otros, **Manual de Derecho Constitucional. Vol. II. Derechos y libertades fundamentales**, 13ª ed.,

DE VEGA, P., **La reforma constitucional y el problema del poder constituyente**,

DÍEZ-PICAZO GIMÉNEZ, L. M., **Sistemas de derechos fundamentales**, 4ª ed.,

GONZÁLEZ-ARES, J. A., **Las Constituciones de la España contemporánea. Del Estatuto de Bayona a las Leyes Fundamentales del franquismo**,

KELSEN, H., **¿Quién debe ser el defensor de la Constitución?**,

PÉREZ ROYO, J., **Curso de Derecho Constitucional**, 16ª ed.,

RODRÍGUEZ ZAPATA, J., **Teoría y práctica del Derecho Constitucional español**, 4ª ed.,

SCHMITT, C., **La defensa de la Constitución**, 2ª ed.,

Revistas, **Revista de Derecho Político**, **Revista de Estudios Políticos**, **Revista Española de Derecho Constitucional**, **Teoría y Realidad Constitucional**,

Bases de datos:, **Aranzadi**, **Eur-Lex**, **Iber-Lex**, **Tirant on line**, **Calex**,

Páxinas web:, **www.cepc.es**, **www.boe.es**, **www.congreso.es**, **www.senado.es**, **www.poderjudicial.es**, **www.tribunalconstitucional.es**, **www.defensordelpueblo.es**, **www.xunta.es**, **www.aelpa.org**,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito administrativo I/O03G081V01401

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Historia: Historia do dereito/O03G081V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito romano/O03G081V01104

Dereito: Teoría do dereito/O03G081V01102

Plan de Continxencias

Descrición

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS

Metodoloxías docentes que se manteñen:

1.- Lección maxistral

Exposición por parte do docente dos contidos referentes á materia obxecto de estudo.

2.- Estudo de casos

Lectura e análise de documentos xurídicos ou un feito, problema ou casos prácticos reais coa finalidade de que o alumno complete coñecementos, reflexións sobre o particular e interprete e xere as hipóteses que considere oportunas. O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante. Poderanse incluír probas tipo test para comprobar estes obxectivos.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Tanto as leccións maxistras como os Estudos de caso adaptaranse a situación de non presencialidade utilizando as ferramentas de teledocencia proporcionadas pola Universidade de Vigo.

Para iso poderán utilizarse as aulas virtuais proporcionadas pola Universidade de Vigo e as ferramentas de intercambio existentes en FAITIC.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

A través do campus remoto no despacho virtual asignado ao profesor, nos horarios previstos, e proporcionado a clave de acceso aos/as alumnos/as. Excepcionalmente a través do correo electrónico ou outro método, videoconferencias, etc.

Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe:

Á parte dos temas, resumos e documentos complementarios dos mesmos que se subirán a FAITIC e os títulos facilitados na guía docente, comunicaranse outros recursos idóneos que proporcione a Universidade de Vigo como o acceso a distintas publicacións que a Universidade proporcione e ás que se poida acceder de feito sen custo cuxas instrucións para o seu acceso facilitaríanse no seu momento a través de FAITIC.

En principio recoméndanse os seguintes manuais ou manuais:

-

<https://editorial.tirant.com/é/libro/compendio-de-derechoconstitucional-espanol-3-edicion-2018-agustin-ruiz-robledo9788491696766>

-<https://editorial.tirant.com/é/libro/leccións-de-dereito-constitucionalde-espana-e-de-a-union-europea-volume-i-diego-lopez-garrido9788491697657>

-López Guerra, L.; Espín, E.; e outros: Dereito Constitucional Vol. II: Os poderes do Estado. A organización territorial do Estado, 11ª ed., 2018

-<https://www.casadellibro.com/libro-dereito-constitucional-volume-i-11-edicion-2018/9788491907329/7363670>

-<https://www.dykinson.com/libros/comentario-a-a-constitucion-espanola-libro-homenaxe-a-luís-lopez-guerra/9788491905073>

Reforzase a información sobre enlaces para a aprendizaxe e outros documentos.

ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN

Probas xa realizadas:

Sen modificacións.

Probas pendentes que se manteñen:

As probas serán as mesmas e manterase o mesmo porcentaxe sobre a nota final.

Cambio da modalidade: proba tipo test sobre o contido do programa.

Sempre será condición imprescindible para contabilizar a avaliación continua obter un mínimo de 5 sobre 10 na proba tipo test.

Avaliación continua: modalidade das probas sen modificacións salvo circunstancias excepcionais.

Si unha parte da avaliación continua fíxose presencial e outra parte virtual, a porcentaxe do 30 % ponderaríase en función da nota das presenciais e das non presenciais.

Probas que se modifican:

Primeira convocatoria:

O exame teórico consistirá nunha proba de preguntas sobre o contido da materia tipo test, realizada a través das plataformas que a Universidade de Vigo habilite ao efecto.

Segunda convocatoria:

De producirse na mesma situación que a primeira convocatoria aplicaranse as mesmas modalidades de probas e porcentaxes e mínimo esixido na primeira convocatoria tanto para o exame teórico como para a avaliación continua cuxa nota se conservará.

No caso de cambio das circunstancias, que permitan a súa realización presencial, o exame realizarase conforme ao previsto para todos os efectos na guía docente normal.

Convocatoria fin de carreira:

A avaliación consistirá nunha proba de preguntas sobre o contido da materia tipo test, realizada a través das plataformas que a Universidade de Vigo habilite ao efecto (70 % da nota final) e dun desenvolvemento dun caso práctico (30% da nota final).

Alumnado que non se acolleu ou que non superou a avaliación continua:

Primeira e segunda convocatoria:

Quen non sigan durante cúrsoo o sistema de avaliación continua, ou que non o superasen, terán dereito a un exame final, igual e coas mesmas normas que o feito polos seus compañeiros, xa sexa na primeira ou segunda convocatoria.

Información adicional:

Quen teñan problemas para conectarse virtualmente a través das plataformas virtuais que estableza a Universidade de Vigo deberán comunicalo ao profesorado canto antes, remitindo un correo electrónico con todos os seus datos para cursalo ao servizo correspondente da Universidade para que lle dean unha solución.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia: Historia do dereito

Materia	Historia: Historia do dereito			
Código	003G081V01205			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Martínez Táboas, María Teresa			
Profesorado	Martínez Táboas, María Teresa			
Correo-e	teresam@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia, de formación básica, permitirá ao alumno entender a evolución do noso ordenamento xurídico, así como obter unha mellor comprensión da realidade xurídica actual. Esta materia ten como obxectivo o estudo da evolución do Dereito español a través das distintas etapas histórico-xurídicas, dende o Dereito prerromano ata o Constitucionalismo e a Codificación.			

Competencias

Código	
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
CE24	CE30 - Coñecer a historia do Dereito español no seu conxunto, a través das distintas etapas históricas, especialmente as Fontes e as institucións político-administrativas de cada época e comprender a evolución do noso Dereito até a actualidade
CE25	CE31 - Ser capaz de manexar, dominar e interpretar as principais fontes do Dereito histórico español.
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
O obxectivo desta materia é lograr que o alumno /a obteña un coñecemento da Historia do Dereito español e das institucións político-administrativas desde a antigüidade ata o Dereito actual.	CG1 CG2	CE24 CE25	CT1 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
Tema 1. INTRODUCCIÓN. CUESTIÓN PRELIMINARES.	Historia e Historia do Dereito. Obxecto da Historia da Dereito Historiografía Xurídica Española. Escola Histórica do Dereito.
Tema 2. O DEREITO PRERROMANO.	Os pobos da península antes da romanización: distribución xeográfica. Características do Dereito prerromano. Os vínculos de submisión persoal: Clientela e "Devotio Ibérica". Sistemas de organización social, a estrutura matriarcal e patriarcal. Colonias fenicias gregas e cartaxinesas.
Tema 3. O DEREITO NA HISPANIA ROMANA.	Proceso de conquista e dominación. Latinidade cidadanía. Concesións particulares e colectivas de cidadanía e latinidade. Ordenación provincial e municipal en Hispania. As Leis de Colonias e Municipios.
Tema 4. O DEREITO NA ESPAÑA VISIGODA.	Os novos habitantes da península e a poboación hispanorromana. Fusión étnica e integración social e relixiosa. Exame particular das fontes legais visigodas, séculos V ao VII. A Administración Central visigoda: Oficio Palatino e Aula Rexia. Asembleas políticas e eclesiásticas: O Senado visigodo e os Concilios de Toledo.

Tema 5. DEREITO MUSULMÁN.	A constitución do Al-Andalus. Fontes do Dereito musulmán. Administración Central. Administración Territorial e local. Organización xudicial.
Tema 6. DEREITO ALTOMEDIEVAL.	Reconquista e repoboación. Réxime señorial. Fontes do Dereito na España altomedieval.
Tema 7. DEREITO BAIXO MEDIEVAL E INTEGRACIÓN NORMATIVA.	Formación e recepción do "Ius Commune". Dereito romano Xustiniano, canónico e feudal. A nova orde xurídica: a Escola de Bolonia. Os Glosadores, e Comentaristas. A difusión do Dereito Común.
Tema 8. FORMACIÓN DOS SISTEMAS NORMATIVOS MEDIEVAIS DOS DISTINTOS REINOS HISPÁNICOS.	Castela: Unificación Xurídica baixo a obra legislativa de Alfonso X, o Sabio. Fontes. O Ordenamento de Alcalá. Economía e Comercio na Baixa Idade Media. O Dereito dos territorios de Aragón, Navarra, Cataluña, Mallorca e Valencia.
Tema 9. AS CORTES.	Orixe das Cortes. Transformación dunha curia en órgano parlamentario. A fórmula "Quod omnes tangit". Natureza e Competencias das Cortes. Constitución e funcionamento das Cortes. A Deputación de Cortes.
Tema 10. A MONARQUÍA NA IDADE MODERNA.	Tendencia á unificación xurídica. Decretos de Nova Planta Reformismo Borbónico.
Tema 11. O PROCESO RECOPIADOR DA IDADE MODERNA.	Recopilacións castelás: O Ordenamento de Montalvo. Libro das bulas e Pragmáticas de Juan Ramírez, A Nova Recopilación. As Leis de Toro A Novísima Recopilación.
Tema 12. A CRISE DO ANTIGO REXIMEN. O ESTADO LIBERAL. O CONSTITUCIONALISMO E A CODIFICACIÓN EN ESPAÑA.	Constitucionalismo e Codificación. As Constitucións españolas. A Codificación do Dereito Penal. A Codificación do Dereito Mercantil. A Codificación do Dereito Civil. As Leis de Axuízamento Civil e Criminal.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	13	18	31
Lección maxistral	36	36	72
Estudo de casos	1	9	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	31	33
Traballo	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Análise dun feito, problema ou caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Lección maxistral	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a tutorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual). Non se debe confundir atención personalizada con tutoría académica (no Plan de Acción Titorial), xa que esta fai referencia á necesidade de asignar a cada alumno un titor desde o primeiro curso da carreira ata que finaliza os estudos universitarios, co obxectivo de ofrecer un soporte permanente e formal naqueles momentos nos que deba tomar decisións.
Resolución de problemas	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a tutorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual). Non se debe confundir atención personalizada con tutoría académica (no Plan de Acción Titorial), xa que esta fai referencia á necesidade de asignar a cada alumno un titor desde o primeiro curso da carreira ata que finaliza os estudos universitarios, co obxectivo de ofrecer un soporte permanente e formal naqueles momentos nos que deba tomar decisións.
Probas	Descrición
Traballo	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a tutorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual). Non se debe confundir atención personalizada con tutoría académica (no Plan de Acción Titorial)

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Probas nas que se presentan situacións ou problemáticas xa dadas ou que poden darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións da situación etc. Resultados de aprendizaxe: O obxectivo desta materia é lograr que o alumno /a obteña un coñecemento da Historia do Dereito español e das institucións político-administrativas desde a antigüidade ata o Dereito actual.	20	CE25 CT1 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. O alumnado debe desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que posúe sobre a materia. A resposta debe ser extensa. A proba realízase ao final do cuadrimestre, na data aprobada pola Xunta de Facultade do Centro. Para aprobar, é necesario obter nesta, a nota mínima dun 3,5 sobre 7. Unha vez obtida poderanse acumular a ela, as restantes cualificacións das demais metodoloxías. Resultados de aprendizaxe: O obxectivo desta materia é lograr que o alumno /a obteña un coñecemento da Historia do Dereito español e das institucións político-administrativas desde a antigüidade ata o Dereito actual.	70	CG1 CE24 CG2
Traballo	Nesta proba solicitarase a realización dun Traballo en equipo, e a súa exposición pública, dun tema concreto asignado polo profesor, (así como a previa entrega do mesmo por escrito). Avaliarase o contido e a exposición oral ante o resto dos compañeiros. Resultados de aprendizaxe: O obxectivo desta materia é lograr que o alumno /a obteña un coñecemento da Historia do Dereito español e das institucións político-administrativas dende a antigüidade ata o Dereito actual.	10	CE25 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

As cualificacións obtidas no estudo de casos/análises de situacións e nos traballos e proxectos manteráanse soamente nas probas da avaliación das convocatorias de xuño/xullo do curso académico.

Avaliación non continua: Os alumnos/as que non fixesen ningunha das devanditas probas (estudo de casos e/ou traballos e

proxectos) durante o curso, por non asistir nunca e non seguir coa avaliación continua. Ou aqueles que renunciaran expresamente á avaliación continua no prazo dun mes desde inicio do segundo cuatrimestre, terán as seguintes opcións:

- A) Nas probas de avaliación de maio xuño/ xullo, poderán realizar xunto co exame de resposta extensa (70% da nota), un estudo de casos, para poder optar ao 90% da da cualificación total.

-B) Poderán suplir a realización da proba correspondente a traballos e proxectos (10% da nota), respondendo oralmente durante un tempo máximo de 20 minutos ás preguntas formuladas polo profesor sobre a materia obxecto dos traballos solicitados na avaliación continua. Deste xeito, poderán conseguir o 100% da cualificación final. Esta opción realizarase a continuación do exame final e proba A.

Os alumnos que elixan a convocatoria fin de carreira serán avaliados polo sistema de cualificación anterior, e aínda que non se lles conserva a nota de avaliación continua, por ser unha convocatoria de seguintes anos académicos, terán a oportunidade de poder realizar xunto ao exame final, a opción A) e/ou *B) antes mencionadas para obter o 100% da cualificación.

Nas anteriores probas acadaranse as mesmas competencias e resultados de aprendizaxe sinalados nos cadros "competencias" e "Descrición".

O exame desta materia, realizarase na data, hora e lugar aprobados na Xunta de Facultade ás que se dará publicidade mediante a súa publicación na páxina web do Centro, e no cronograma que se facilitará a través de Faitic.

Os alumnos Erasmus alleos que cursen esta materia serán avaliados mediante un exame test, (70% da cualificación), as prácticas (20%), e o traballo (10%).

Así mesmo, o alumnado con necesidades especiais poderá ter unha avaliación específica, de conformidade co disposto na normativa e Protocolo de Discapacidade da Uvigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Escudero López, J. A., **Curso de Historia del Derecho. Fuentes e institucións político- administrativas**, 4ª, 2012

Tomás y Valiente, F, **Manual de Historia del Derecho español**, 4ª, 2009

Santos Coronas, **Manual de Historia del Derecho**, 1999

Alvarado Planas, J, y outros, **Lecciones de Historia del Derecho y de las Instituciones**, 1ª, 2002

Pérez- Prendes Muñoz-Arraco, J. M.,, **Historia del Derecho Español**, 1999

García-Gallo, A., **Manual de Historia del Derecho Español**, 1987

Bibliografía Complementaria

López Nevot, J A., **Manual de Historia del Derecho**, 2018

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito romano/O03G081V01104

Dereito: Teoría do dereito/O03G081V01102

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

No caso de non ser posible a modalidade de ensino presencial poderíase establecer un plan de continxencia mantendo os contidos, avaliación e titorías coa excepción de que estas se desenvolverán total ou parcialmente mediante as ferramentas

telemáticas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais con concertación de citas previas, a través do campus remoto, correo electrónico e Faitic).

Neste caso o examen de preguntas de desenvolvemento que figura no apartado 7 relativo a Avaliación que literalmente di Exame de preguntas de desenvolvemento que inclúen preguntas abertas sobre un tema. O alumnado debe desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que posúe sobre a materia. A resposta debe ser extensa. A proba realizarase ao final do cuadrimestre, na data aprobada pola Xunta de Facultade do Centro. Para aprobar, é necesario obter nesta, a nota mínima dun 3,5 sobre 7. Unha vez obtida poderanse acumular a ela, as restantes cualificacións das demais metodoloxías .

Será substituída por unha proba obxetiva tipo test a través da plataforma faitic, calificada do mesmo xeito, e dicir, ó 70% da calificación total. Sendo necesario igualmente obter nesta proba, a nota mínima dun 3,5 sobre 7. Unha vez obtida poderase acumular a ela, as restantes cualificacións das demais metodoloxías.
